

Nya Åland

28 OKTOBER 2008 NR 252 PRIS 1,20 €

Alva är
lucia-
kandidat nr 4

LUCIA. Nyan frågade varje luciakandidat vad just hon är bäst på
– Rida och pyssla med hästar, blev svaret för
Alva Pennanen.

SIDAN 11

Yngling stal två bilar och brände upp ena

NYHETER. Den unga mannen stal en bil vid flygfältet och körde till Hammarudda i västra Jomala där han satte eld på den. Sedan promenerade han till ett hus i närheten och stal en annan bil.

Ett vittne som följde efter honom såg

hur han lämnade den bilen och försvann in i skogen. Polisens hundpatrull hittade tjuvens skor – men han höll sig undan tills dagen efter.

Polisen utreder också fem bilstöldar på landsbygden, där tjuven eller tjuvarna gett

sig ut på åkturer i bilar där ägarna lämnat nycklarna i startlåset. Flera av bilarna har sedan parkerats utanför husen där de stals – utan att ägarna märkt något.

SIDORNA 2-3

Nära bli ihjälklämd av stor vägmaskin

NYHETER. I oktober har det inträffat tre allvarliga olyckor på tre olika vägbyggen på Åland. I en av olyckorna omkom en person och i de två andra förstördes bilarna men inga personer kom till skada.

Siv Fogelström var nära att bli ihjälklämd av en stor vägmaskin i en av bilarna. Hon menar att säkerheten och skyltningen på olycksplatsen var under all kritik.

Kraven på miljösäkerhets- och yrkesutbildning för dem som arbetar längs vägarna finns knappt på Åland.

Gustaf Sirén, vd för Åland schakt, arbetar för att kunskaperna bland de anställda ska förbättras. Men han tycker också att bilisterna ska ta sitt ansvar.

SIDORNA 4-5

Sjöräddare inte med när larm går

Fått nog. Dag Lindholm vill att sjöräddningen på Åland skall få flera chanser att visa vad den går för. Foto: ANDREAS DIENERT

NYHETER. Dag Lindholm, verksamhetsledare på Ålands sjöräddningssällskap är förbannad.

Gång på gång – senast vid olyckan i Finström i fredags då en fiskare omkom – har personal på sjöräddningscentralen i Åbo låtit bli att kalla in sjöräddningssällskapet.

–Vårt folk övar för att kunna hantera sådana situationer. Men när det händer – då får de inte ställa upp.

Nu kräver de åtgärder för att det inte skall hända igen.

SIDAN 3

Minskad vinst för ÅAB

NYHETER. Ålandsbankens rörelsevinst har minskat med 20 procent visar delårsrapporten, men in- och utlåningen ökar. Vd **Peter Wiklöf** håller sig försiktigt optimistisk till utvecklingen och säger att banken står på stadig grund än så länge. Inom oktober månad fick banken 800 nya kunder, huvudsakligen i riket.

SIDAN 12

Motvillig. Islandshästfölet Leiknir kämpar emot allt han kan, men Eeva Karvonen (skymd) och ägaren Linda Karlsson var starkare. Foto: ANDREAS DIENERT

Leiknir gillar inte att granskas

SPORT. Tolv hästar från tio gårdar på Åland fick igår finna sig i att päls rakades bort och ett chip åkte in i nacken. Det handlade om den årliga fölidentifieringen som görs av Egentliga Finlands hästavelsförbund.

Varje år registreras cirka 5.000 hästar till centralorganisationen Hippos och efter godkänd genomgång delas hästpass ut.

–Men det är inte bara föl, utan också importerade hästar, säger **Eeva Karvonen.**

Nyan följde med till Saltvik och fick se att det inte alltid är helt lätt att få fatt föl som hellre står tätt intill mamma eller springer runt i hagen.

SIDAN 18

13 nyheter

Hanna Fagerlund och Sabina Schauman uppvaktade skolnämnden med en protestlista igår.

13 folk

Sofie Forssell är med och arrangerar bröllops- och kalasmässan som ett slutarbete i skolan.

24 folk

Dagens ålänning **Agneta Andersson** med taxarna Diesel och Kaxen ska gå på Condis.

åland 24 ikväll

Sportmagasinet gästas av IFK Mariehamns nya kommersiella chef **Thomas Fonsell.**

Damernas *afton*

Torsdag 30/10 kl 19
på Mariepark

Modervisning
& underhållning

Tjuv satte bilen i brand

Först satte mannen en stulen bil i brand. Sedan stal han en annan bil från en gård i närheten. Men när han blev förföljd lämnade han bilen och flydde in i skogen undan polisens hundpatrull.

Stölddramat inträffade i Hammarudda i västra Jomala på fredagskvällen.

Mannen, som är drygt 20 år och bosatt på Åland, hade stulit en Volkswagen Bora från parkeringsplatsen vid flygfältet.

Ägaren larmade polisen när han upptäckte stölden. Polisen fick också en annan anmälan per telefon – någon hade sett en utbrunnen personbil på Hamnöravägen i Hammarudda.

Det var den stulna VWn.

Nästan samtidigt såg boende på en gård cirka 700 meter från den utbrända bilen hur någon körde iväg med en Isuzu pickup-bil som parkerats, med nycklarna i, utanför huset.

En av familjemedlemmarna satte sig i familjens andra bil och följde efter. Biltjuven körde cirka 400 meter längs Marängsvägen, som är en återvändsväg, innan han lämnade bilen vid väggkanten och försvann in i skogen.

Vid det här laget var polisen på väg. En hundpatrull kom till platsen och fick upp spår efter biltjuven. Patrullen hittade mannens skor, som han hade tagit av sig eller tappat, inne i skogen. Men där tog spåren slut.

Barfota på landsväg

Dagen efter fick polisen tips om att en barfota man gick längs landsvägen i Gottby. Polisen ryckte ut och kunde gripa honom utan dramatik.

Mannen tillbringade gårdagen hos polisen. Han finns inte i polisens register sedan tidigare och kommissarie **Olof Lindqvist** vet inte varför han stal bilarna.

–Men han har gjort vissa medgivanden.

Mannen var så berusad på fredagskvällen att polisen räknar det som grovt rattfylleri. Bilbranden räknas som grov skadegörelse på personbil.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Utbränt stöldgods. Personbilen som stals på flygfältets parkeringsplats eldades upp i Hammarudda.

Fem fall på sex dagar

Någon ”lånar” olåsta bilar

En stöldvåg har svept över den åländska landsbygden den senaste veckan. Flera bilar som lämnats olåsta med nycklarna i har körts och sedan parkerats på det ställe där tjuven eller tjuvarna tog dem.

De fem stölderna som inträffat under perioden 17 till 22 oktober har några saker gemensamt.

- Bilarna har stått utanför bostäder på landsbygden.
- De har varit olåsta och

nycklarna har suttit i startlåset.

- Stölderna har skett natetid utan att ägarna märkt något.
- Det verkar som om tjuven eller tjuvarna mest varit ute efter att provköra bilarna. Tre av bilarna parkerades utanför ägarnas bostäder senare på nätterna. En bil hamnade i diket en bit från ägarens hus och fick mindre skador. Möjligen försökte biltjuven eller tjuvarna backa upp ur diket innan man gav upp.

Polisen vill inte spekulera

offentligt om vem eller vilka tjuvarna är.

–Det är väldigt svårt att säga något bestämt. Man kan bara gissa att det är samma person, eller samma personer, som stulit alla bilar, säger kommissarie **Olof Lindqvist**.

Och någon av dem kan ha lokalkännedom, tillägger han.

–Mycket tyder på att det finns ett sug att pröva på att köra bil. Men vi vet inte om föraren är i körkortsåldern. Unga förare kan utsätta sig själva och andra för faror.

Olyckor kan till och med få dödlig utgång.

Vill ha tips

Att en tjuv lyckas ta en bil och återlämna den utan att ägaren märker något är inte konstigt.

–Folk sover ju på nätterna. Och moderna bilar har inte så mycket ljud.

Han tror att allmänheten kan ha tips som är värdefulla för polisen. Och det bästa sättet att skydda sig är enkelt.

–Fast vi bor i en trygg del av världen är det skäl att ta

Lås bilen. Det enkla rådet gäller oberoende av om man bor i staden eller i skärgården. Foto: ERKKI SANTAMALA.

bilnycklarna ur låset, oberoende av om man har bilen i staden eller vid stugan i Brändö. Frestelsen kan vara stor om någon ser att bilen är olåst.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Tre olyckor på kort tid

Tre olyckor vid vägbyggen på kort tid. En med dödlig utgång.

Kraven på säkerhets- och yrkesutbildad personal på vägarbetsplatserna på Åland är minimala. Men trots bristerna finns det få åtgärder att ta till.

Inom loppet av mindre än en månad har det skett tre olyckor mellan personbilar och maskiner vid vägbyggen. I två av fallen, ett vid Nabben och ett vid korsningen Askuddsvägen-Lemlandsvägen förstördes endast fordonen och inga personer kom till skada.

Men vid en olycka i Sund för cirka tre veckor sedan omkom en person som körde rakt in i en stillastående grävmaskin. Den olyckan utreder polisen fortfarande och enligt polisen **Peter Blomberg** tyder mycket på att stark sol bländade föraren.

Polisen utesluter dock inte att brister vid vägarbetet ligger bakom. Sedan dödsolyckan inträffade har också landskapets trafikavdelning förbättrat säkerheten vid vägbygget i Sund

Finland ligger efter

Och just krav på yrkes- och säkerhetsutbildning vid vägbyggen är en bristvara på Åland. I Finland ställs det inga krav på utbildning för att köra maskiner som till exempel grävmaskiner vid vägbyggen, till skillnad från de andra nordiska länderna. Där är det dock inte under bestämmelse från stat eller myndigheter som det sker utan det är arbetsgivaren, facket och uppdragsgivaren som kräver att intyg finns.

Stig Janson, vägingenjör vid landskapets trafikavdelning som upphandlar vägarbeten åt landskapet och kommunerna, är medveten om att bristerna är stora och att fler borde vara utbildade.

–Självklart kan säkerheten bli mycket bättre. Den är inte tillräcklig och man

borde ställa högre krav, säger han.

Införde böter

I slutet av 1990-talet införde Stig Janson ”arbete på väg”. En kurs om säkerheten för dem som jobbar vid vägarbeten och om säkerheten för bilisterna. Den kursen hålls fortfarande men bara vartannat år.

–Vid upphandling kräver vi att hälften av alla på arbetsplatsen ska ha gått kursen och kunna visa intyg på det. Att kräva att alla ska ha gått utbildningen är sådant som får ske efterhand, säger Stig Jansson.

För de som inte följer säkerhetsreglerna som lärs ut i ”arbete på väg”, som till exempel tydlig skyltning, får böter.

–Vi märkte att många som har gått kursen slarvar rejält. Därför gör vi oannonserade kontroller på vägarbetsplatserna för att säkerställa kvalitén. Det är tydligt att pengar talar för när vi införde böter såg vi skillnad direkt, säger Jansson.

Få utbildningsmöjligheter

Annars är initiativen till förändring få, och utbildningsmöjligheterna på Åland är begränsade. Endast på Ålands lantbruksskola anordnas det varje år en kurs. Det sker i samarbete med Ålands Schakt Ab, en av få entreprenör som arbetar för att utbilda sin personal.

Magnus Andersson, samordnare och maskintekniker på Upplands-Brogymnasiet, har vid fem tillfällen undervisat vid lantbruksskolan.

–Den kursen ska ses som ett steg i rätt riktning. Tills skillnad från i Sverige har ålänningarna mer maskinvana med sig i grunden tack vare mycket jordbruk. Men med det sagt så är det klart att det borde krävas mer från arbetsgivare och uppdragsgivare när det gäller både säkerhet och krav, säger han.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 469

Senaste olyckan. Bakdelen på en grävmaskin körde rakt in i vindrutan på en personbil vid vägbygget vid Nabben i början av uppfyllde alla säkerhetskraven. Bilisten hävdar det motsatta, och ärendet utreds nu av polisen.

”Kan man ta sig upp i fordonet får

Maskinentreprenör efterlyser hårdare regler men också att

Ny lag – men inte för alla fordon

I september 2008 trädde en ny lag i kraft inom EU om krav på yrkeskompetens för busschaufförer.

I september nästa år träder en likadan in för lastbilschaufförer.

Men det finns ingen sådan planerad för övriga maskinförare.

Utifrån ett gemensamt EG-direktiv ställs nu högre krav på yrkeskompetens för förare av gods- och persontransporter som kräver behörigheterna C/CE och D/DE. Syftet med den lagen är att höja kompetensen inom områdena trafiksäkerhet, arbetsmiljö och sociala frågor men också för att öka statusen för föraryrket.

Kraven på utbildning och yrkeskompetensbevis för förare av persontransporter med buss infördes den 10

september 2008.

Från och med den 10 september 2009 infördes de kraven på förare av godstransporter med tung lastbil.

Den grundläggande kompetensen för yrkeskompetensbeviset kan föraren få genom en kompletterande grundutbildning respektive fortbildning.

De förare som redan har behörighet för tunga fordon behöver dock inte gå grundutbildningen när kraven infördes.

Men därefter måste alla förare gå fortbildning vart femte år för att behålla sitt yrkeskompetensbevis och för att upprätthålla sin yrkeskompetens.

Det finns inga beslut på att några liknande krav ska genomföras för övriga maskiner som till exempel grävmaskiner. (mn)

Två olyckor har inträffat på Ålands schakt ab:s vägbyggen på tre veckor. Detta trots att företagets vd Gustaf Sirén är en känd förespråkare för högre säkerhet och införande av förarbevis.

–Ansvaret är inte bara vårt. Tar bilisterna sitt blir det säkrare för alla, säger han.

Vid en olycka mellan en dumper och en personbil i korsningen Askuddsvägen-Lemlandsvägen för cirka tre veckor sedan utreddes skuldfrågan direkt på plats. Enligt båda parter var den självklar och maskinföraren, som arbetar för Ålands Schakt Ab, dömdes för äventyrande av trafiksäkerheten och fick tio dagsböter.

För en vecka sedan skedde en annan olycka vid ett vägbygge mellan en personbil och

en grävmaskin vid Nabben. Det var under samma entreprenör men till skillnad från den första olyckan hävdar Ålands schakt att skuldfrågan vid den här olyckan inte var deras utan att de följde alla säkerhetsregler. Ärendet utreds nu därför fortfarande av polisen.

Bilister bryr sig inte

Gustaf Sirén, vd för Ålands schakt, menar att olyckorna inte enbart handlar om dålig utbildning bland de anställda och om att det finns brister i säkerheten för allmänheten och bilisterna.

Enligt honom är det stora problemet att bilisterna inte respekterar den begränsade hastigheten, den begränsade framkomligheten eller är uppmärksamma på skyltar.

–Man ska komma ihåg att de som arbetar längs med vägen faktisk gör det med livet

som insats. Det är som det växer ut horn i pannan på bilisterna när de kommer till vägbyggen. Det är precis som att de tror att det är vägarbetarnas fel att vägen byggs om, säger han.

Enligt honom är den vanligaste olycksorsaken att bilisterna är stressade och har för bråttom.

–Vi har även provat med trafikljus för att höja säkerheten, men inte ens det hjälper för då kör folk mot rött, säger han.

Jobbar aktivt

Men Sirén jobbar också aktivt mot bristen på krav på dem själva. Som ordförande i den åländska avdelningen av Infra, den finska bransch- och arbetsgivarorganisationen för maskinentreprenörer, försöker han få till stånd en förändring så att förarbevis ska bli ett krav.

Han försöker ta sitt ansvar genom att i samarbete med Ålands lantbruksskola anordna en kurs för att lära de anställda mer om arbetsmiljö, säkerhet och fordonsteknik.

I Finland finns det inga krav på vem som får köra maskinerna vid ett vägbygge, med undantag för till exempel lastbilar som kräver C-körkort. Inte heller på Åland finns det något som liknar yrkesbevis.

–Jag skulle gärna se förarbevis, det skulle verkligen inte skada. Men till skillnad från de andra nordiska länderna är intresset att få igenom något sådant i Finland obefintligt. I stort sett ställs det inga krav på varken kunskap eller ålder. Kan man ta sig upp i fordonet får man köra det, säger Gustaf Sirén.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 469

vid vägbyggen

förra veckan. Byggentreprenören hävdar att de är oskyldiga och
Foto: ANDREAS DIENERT

man köra det"

bilisterna tar sitt ansvar

Vill införa krav. Gustaf Sirén, vd för Ålands schakt ab, tycker att säkerhets- och kompetenskraven är för lågt ställda, och jobbar genom sin position som ordförande på Åland i branschorganisationen Infra för att få se en förbättring.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Utdömd. Båda rutorna på passagerarsidan krossades och bakkörren trycktes in. Bilen lyftes upp av dumpern och skakades om så den nästan vält över på sidan. Skadorna under blev då så omfattande att det inte var värt att reparera bilen.
Foto: ERKKI SANTAMAALA

Räddade i sista stund

–Vi höll på att bli ihjälklämda. Vad mer ska egentligen behöva hända innan någon gör något? Det undrar Siv Fogelström, passagerare i en olycka vid vägarbetet i korsningen Askuddsvägen i början av oktober.

Bilturen till jobbet en morgon för cirka tre veckor sedan är något Siv Fogelström och Ulla-Lena Newton sent ska glömma.

I korsningen Askuddsvägen-Lemlandsvägen i Mariehamn var de i färd med att svänga ut på Lemlandsvägen. Men det är mitt i rusningstrafiken och de blir stående vid ett vägarbete i väntan på att kunna köra. Då plötsligt kraschar det till och en dumper backar rakt in i bilen.

Bilen till skroten

–Vi började skrika, men fick ingen reaktion från föraren i fordonet. Plötsligt kommer någonting in genom rutan på passagerarsidan där jag sitter. Jag skriker då till Ulla-Lena (Newton) att vi måste ut genom hennes sida, men hon skriker att hon sitter fast, trofögen av chock, säger Siv Fogelström, som fick fullt med glassplitter över sig.

–Då lyfts bilen upp och skakas om och det kändes som vi skulle vältas över på sidan. Först då märker föraren i fordonet att vi är där och då stannar han, säger Ulla-Lena Newton.

Bilen blev ordentligt intryck och sned på ena sidan och skadorna så stora att bilen inte gick att reparera.

–Då var det ändå en Volvo vi körde, som tur är. Hade det varit en mindre bil kunde det ha gått betydligt värre, säger Fogelström.

Dagsböter

Polisen kom till platsen men eftersom ingen person kom till skada valde de att direkt utdela tio dagsböter till dumperföraren för äventyrande av trafiken. Det ska påpekas att personen som körde dumpern innehar c-körkort vilket krävs för det fordonet.

Polisen var därefter färdig med sin utredning, vilket förvånar Siv Fogelström. Hon och Ulla-Lena Newton hävdar nämligen att det var dåligt

Passagerare. Siv Fogelström satt i passagerarsätet när dumpern backade in i bilen. Strax därefter krossades rutan bredvid henne och hon fick glassplitter över sig. I panik försökte hon och föraren då ta sig ur bilen på andra sidan.

Liknande fordon. Ett fordon av dumptypen var det som backade rakt in i bilen vid olyckan i korsningen Askuddsvägen/Lemlandsvägen.
Foto: STEFAN ÖHBERG

skyltat och oorganiserat vid vägbygget.

Åland schakt ab som utförde arbetet menar dock att olyckan orsakades av en anställds brist på uppmärksamhet, vilket han också dömdes för. Stig Janson, vägingenjör på landskapet, kände inte till att olyckan inträffat, och har därför inte besökt vägbygget efter olyckstillfället för att ytterligare kontrollera att säkerhetskraven var uppfyllda.

Siv Fogelström fick uppfattningen av polisen att en ordentlig utredning skulle inledas, och undrar nu varför inget större ansvar tas vid vägarbeten, och hur säkerheten får fortsätta vara så dåligt.

–Jag tycker att det är för jäkligt. Min åsikt är att vägen borde varit avstängd. Vi höll på att bli ihjälklämda. Vad mer ska egentligen behöva hända innan någon gör något?, säger hon.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 469

Väntar på besked. Under veckan ska Kesko ta upp Minimarket till diskussion. Saken gäller om affären fortsättningsvis ska få sälja Pirkka- och Euroshopperprodukter samt ingå i Plus-sakortssystemet.
Foto: STEFAN ÖHBERG

Keskobeslut hotar även Kökarboden

Malins livs, Minimarket, och nu Kökarboden.

Listan över åländska småbutiker som drabbas av Keskos principer växer sig allt längre.

Två veckor efter att Marja Hietanen tog över Kökarboden i våras meddelade Kesko att hon inte fick sälja Pirkka- och Euroshopperprodukter längre och att butiken inte fick ingå i Plussakortssystemet.

–Jag visste inte om det när jag tog över. Det kom som en överraskning. Nu har vi förlorat kunder.

Hietanen hör av sig till Nya Ålands redaktion efter att ha läst artikeln om Minimarkets öde. Nyan berättade förra veckan att Keskos krav på blivande K-köpmän har hårdnat, och när små butiker byter ägare anses de inte längre passa in i kedjan. K-Extra butikerna ska ha en yta på 150 till 200 kvadratmeter eller väldigt mycket kunder för att fortsättningsvis få ingå i kedjan.

–Kesko är så stort och starkt, och de kan bestämma om de vill döda de små butikerna helt och hållet. Jag tycker att det är ganska konstigt, min affär här ute i skärgården stör ju inte någon stor butik som till exempel Kantarellen. Jag tycker att det är dålig politik från Keskos sida, säger Hietanen.

Kontaktade Kesko

Under måndagen kontaktade Hietanen Olli Setänen, områdeschef på Kesko.

–Han sa att de kanske behöver fundera på saken på nytt. Jag hoppas att vi får tillbaka produkterna och plus-sakortssystemet, annars vet jag inte om det lönar sig att driva butiken vidare.

Vad gäller Minimarket har Kesko bestämt sig för att göra en ny prövning av ansökan.

–Det tar ungefär en vecka, sedan vet vi mer om hur det blir, säger Setänen.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Snart ett minne blott. Det gamla missbrukarboendet Alhyddan rivs under veckan.
Foto: ANDREAS DIENERT

Nu rivs Alhyddan

Under veckan rivs det gamla missbrukarboendet Alhyddan. Något nytt missbrukarboende kommer dock inte att byggas inom den närmaste tiden.

Imåndags började man riva det gamla missbrukarboendet Alhyddan i Mariehamn. Huset har stått tomt i flera månader och nu river man det. Mellan tre och fyra personer bodde tidigare i huset, och de som senast bott där har nu fått annat boende i stan.

Ska det byggas något annat på platsen?

–Nej, det finns inget annat planerat just nu, säger stadens fastighetsdisponent Klas Segerström.

Efter att en inneboende avled i en brand förra hösten föreslog stadens socialnämnd i våras att Alhyddan skulle rivas. Man föreslog också att Parkgatan 24 skulle säljas och att stan istället skulle satsa på nytt boende för åtminstone tolv personer med missbruksproblem.

–En grupp har tittat på olika möjliga tomter. Nu ligger ärendet hos Bjarne Pettersson (stadsdirektör i Mariehamn reds.anm.), så det blir en budgetfråga, säger stadens socialdirektör Susanne Lehtinen.

Så det byggs inget förrän nästa år?

–Om ens då.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

SIMON

Dop

Jonathan August Emanuel Söderström döptes lördagen den 25 oktober i församlingshemmet i Lemland Söderby. Han är son till Erika Lindqvist och Conny Söderström från Mariehamn. Dopet förrättades av kyrkoherde Benny Andersson.

Tim Erik Göran Toivoinen döptes lördagen den 25 oktober Finströms kyrka. Han är son till Therese Gustavsson och Thomas Toivonen i Godby. Dopet förrättades av kaplan Heikki Turakka.

Petra Maria Kudjoi döptes lördagen den 25 oktober i Finströms kyrka. Han är son till Monika Löfman och Mikael Kudjoi i Finström Bamböle. Dopet förrättades av kaplan Heikki Turakka.

Oliver Harry Alexander Pettersson döptes lördagen den 25 oktober i S:t Olofs kyrka i Jomala. Föräldrar är Karina Ingeborg Danielsson och Tom Torvald Pettersson. Dopet förrättades av kyrkoherde Jan-Erik Karlström.

Lina Jenny Erica Strand döptes söndagen den 26 oktober i S:t Olofs kyrka i Jomala. Hon är dotter till Sabina Micaela och Erik Oscar Strand. Dopförrättare var församlingspastor Karin Sandholm.

Milo Erik Jansson döptes söndagen den 26 oktober i S:t Olofs kyrka i Jomala. Föräldrar är Marika Eleonor Österlund och Kim Robert Jansson. Dopet förrättades av församlingspastor Karin Sandholm.

Gratulerar 85 år

ARTHUR ÖHBERG

Namn: Arthur Öhberg.
Född: 31 oktober 1923 i Jomala.
Bor: på Idrottsgatan i Mariehamn.
Yrke: pensionerad snickare.
Familj: hustrun **Greta-Lisa**, barnen **Agnetha**, **Gunilla**, **Gottfrid** och **Stefan** med familjer.
Födelsedagen: firas med familjen.

TACK

Hjärtligt
TACK

för den fina
uppvaktningen
på min 90-årsdag.

Unto Lindberg

GUDSTJÄNSTER

Allhelgonaafton 31.10

Mässa med ljusständning i Vårdö kyrka kl. 20.00. Jon Lindeman, Katrin Gwardak.

Kyrktaxi kan beställas via Jon Lindeman senast torsdag 30.10 tel 040 0951734.

Alla helgons dag 1.11

Högmässa med ljusständning i Sunds kyrka kl 11.00. Juanita Fagerholm-Urch, Katrin Gwardak och kyrkokören.

Kyrktaxi kan beställas senast kl 12.00 på fredag 31.10 tel: 43 930.

Gratulerar 75 år

SINIKKA WARTTINEN

Namn: Hilka Sinikka Warttinen.
Född: den 31 oktober 1933 på Karelska näset.
Bor: i Föglö Sonboda.
Familj: man **Tenho**, barnen **Heidi** och **Soile**, barnbarnen **David**, **Hanna** och **Sigrid**.
Födelsedagen: firar med familjen. All uppvaktning undanbedes vänligen.

Gratulerar 80 år

GUNNEL SUNDBERG

Namn: Gunnel Inger Louise Sundberg, född Mattsson.
Född: den 1 november 1928 i Geta.
Bor: i Geta Labbnäs.
Yrke: pensionerad bondvärddinna.
Intressen: handarbete och barnbarnsbarnen ligger henne varmt om hjärtat.
Familj: barnen **Marie-Louise**, **Jan** och **Dorita** med familjer. Där ingår nio barnbarn och fem barnbarnsbarn.
Födelsedagen: ”Mina barn överraskade mig genom att ordna en mottagning på Soltuna för släkt och vänner klockan 14-17 på födelsedagen,” berättar jubilaren.

Döda

MARGIT ENGLUND

Den 20 oktober avled **Margit Viola Englund** i Mariehamn. Hon var född den 17 september 1908 i Vårdö Grundsunda.

Nya Åland berättade om Margit Englund och hennes liv den 13 september i år i samband med hennes 100-årsdag.

Sörjande är brodern **Klas** och syskonbarn med familjer.

Döda

HENRIK BERGROTH

Fredagen den 17 oktober avled pensionerade försäljningschefen **Henrik Bergroth** i Mariehamn efter en längre tids sjukdom. Han var född den 30 januari 1921 i Helsingfors och växte upp på familjens lantgård, Sandö gård i Kimito.

På gården bodde föräldrarna med sina tre söner, lärarinna och tjänstefolk. Henrik Bergroth gick i gymnasium i Helsingfors och kallades omedelbart efter skolgången till värnplikt, där han utbildade sig till flygare. Kriget rasade och han deltog under krigets slutskede 1943-44 som spaningsflygare över de ryska krigsområdena.

Efter kriget utbildade han sig i Åbo till agrolog med tanke på ett övertagande av fädernegården.

Han gifte sig 1944 men levde fränsild sedan 1946. Efter några års arbete på gården tog han 1950 anställning på bilimportfirman Oy Ford Ab och flyttade till Helsingfors.

Han började som traktorförsäljare och avancerade småningom till försäljningschef för bilförsäljningen. Arbetet medförde mycket resande både inom landet och utomlands och på fritiden kopplade han av med att hålla fädernegården i skick.

Efter pensioneringen 1985 flyttade han till Mariehamn och kom därmed närmare sonen med familj.

Att sköta gården i Kimito blev snabbt övermäktigt, varför han tog det svåra beslutet att sälja gården. I stället köpte han en vacker tomt i Föglö Skogboda där han byggde ett nytt hus.

Detta hus med omgivning blev därefter hans stora intresse vilka han vårdade ytterst noga.

Henrik Bergroth ägnade sig mycket åt barnbarnen och hade goda vänner i sin pensionsnäringsförening och bland krigsveteranerna. Särskilt krigsflygarklubben Pilvenveikot låg honom varmt om hjärtat.

Han var i god fysisk form tills för tre år sedan då han insjuknade. Han bodde hemma tills krafterna tröt och därefter de fyra sista månaderna på Gullåsen.

Närmast sörjande är sonen **Olof** och barnbarnen med familjer.

Betänk dig egen bortgång... Det man vill att det ska stå på ens egen gravsten kan visa synen man har på hela livet. Här tre förslag till texter hittade på internet. Montage: MONICA FOGELSTRÖM

Här hvilar en annan

Vad ska det stå på din gravsten?

Fundera över det en stund – och hitta mening- en med livet.

Vi sökte på internet genom att googla på "gravskrift" och fann följande. En del av dessa gravskrift-er är skrivna av kända personer och finns faktiskt på gravar. Andra är påkomna bara på sko.

Vixit, dum vixit, laetus.

(Han levde glad så länge han levde.)

Georg Stiernhielm

Förlåt att jag inte reser på mig.

Ernest Hemingway

Här ligger Simon Spies och biter i gräset.

Simon Spies

Här under är askan av en man som hade vanan

att skjuta allt till morgondagen.

Dock bättrade han sig på sitt yttersta

och dog verkligen den 31 januari 1972.

Fritiof Nilsson Piraten

Kom ihåg

■■■ **Alopecigruppen:** Bowling onsdag 5.11 kl 19.30 i Idrottsgården. Ta gärna med familj och/eller vänner. Minst tre anmälda – annars vanlig träff på HandiCampen. Frågor och anmälan till HandiCampen på tfn. 527 360 eller e-post info@handicampen.ax senast måndag 3.11 före kl 15. Välkommen!

■■■ **Autism- och aspergergruppen:** Träff onsdag 5.11 kl 18.30 vid Specialfritidshemmet Orion, Askuddsvägen 28 i Mariehamn. Frågor och anmälan på tfn. 22388 kl 9-15. Välkommen!

■■■ **Epilepsigruppen:** Träff onsdag 5.11 kl 18.00 på HandiCampen (aulan), Skarpansvägen 30 i Mariehamn. Fika och pratstund. Hjärtligt välkommen!

■■■ **Mariagårdens syförening:** Onsdag 29.10 kl 13.00 träffas vi hos

Mycket mörk och med stora ögon

klädd i resdräkt när hon försvann.

Hjalmar Gullberg skriver

om **Karin Boye**

Sätt dig vid min grav en stund.

Där är så tyst och ensamt.

Tala till mig vänligt stilla

som till en, som ej kan svara.

Mig förunnades det ofattbara

att som människa

få leva några år på jorden.

Gläd dig du, som än ser solen.

Verner von Heidenstam

Må de gamla få ro.

Må de trötta få frid.

Må det växa grönt gräs

omkring gravarnas kors.

Må det blåsa god vind.

Må det falla vit snö.

Må det glömskas.

Helmer Grundström

Om du frågar efter hans verk, se dig omkring.

Erik Johan Ljungberg

Från anonyma källor:

Här hvilar en annan.

Bäst före... och så dödsdatum.

Hon hade gärna levt längre, men kunde inte.

På hypokondrikerens gravsten:
Jag sa ju att jag var sjuk!

Det här går alldeles över mitt huvud.

På det hela taget skulle jag hellre vilja vara i Philadelphia.

Störst av allt är kärleken.

Jag ville sitta på en pinne i ert goda minne ...men jag har ju trillat av pinn.

Golgatavandringen på legobitar är över

Här vilar en konditionalisälskande dam. Vore hon bara inte död skulle hon hålla med.

Lotta kom tillbaka! Jag kan inte hitta mina glasögon!

KIKI ALBERIUS-FORSMAN

kiki@nyan.ax
tn 528 451

de närståendes förändrade situation. Välkomna också familjemedlemmar och vänner!

■■■ **Zhineng qigong:** Grundkurs i Shenxin qigong 15-16.11. För frågor och information ring Sonja 17889 eller Bitta 0457 342 1927.

■■■ **Ålands reumaförening:** Månadsmöte torsdag 30.10 kl 18.30 på Röda Korsgården. Vi får besök av Gun Lingberth och Gunilla Göran från Reumatikerföreningen i Stockholm och Lasse Fredrikson sjunger och spelar för oss. Välkomna.

■■■ **Ålands synskadade:** Kom ihåg att anmäla er till förbundets FSS höstmöte 22-23.11 i Valkeakoski. Deltagaravgift 50e inkl. resa, kost och logi, enkelrumstillägg 25e. Anmälan senast onsdag 29.10. till org.sekreterare Jan-Erik Berglund, telefon 527 365 eller 0457 342 5337.

Ring och tipsa!
0457-313 4444

Vem är vem?

Sångkör från förr. Vilka var med i Mariehamns kyrkokör? Och var sjöng man? Foto: ÅLANDS MUSEUM/ FOLKE ROSTÉN

Vilka är det som sjunger i kören?

Nu gäller det för alla läsare att putsa förstöringsglaset och skärpa minnet. Vilka sjunger i kören? Och var är man?

Enligt uppgift är detta en tidig variant av Mariehamn kyrkokör. Går det ännu att utrona vem som är vem? Låt "blindkarta" hjälpa till.

Och vilken är platsen? Al-

tartavlan bakom kören liknar den som i dag finns i S:t Mårtens kyrka i Mariehamn. Men nej. Där är man inte.

Etnolog Chatarina Lönnroth-Sundman vid Ålands museum tar emot upplysningar om bilden.

Hon nås på telefon 25428 eller 0405565984 eller med e-post: chatarina.lonnroth-sundman@regeringen.ax (ka-f)

Blindkarta: MONICA FOGELSTRÖM

OBS! Det händer

TISDAG 28.10 BIO

■ ■ Bio Savoy kl 18.00. Wall-E. T. Filmen får fyra stjärnor av Nyans recensent.

■ ■ Bio Savoy kl 20.00. Max Payne. F-15/13. Filmen får tre stjärnor av Nyans recensent.

INFO

■ ■ Lagtingets auditorium kl 18.30. Landskapsregeringens tjänstemän informerar om Miljövänlig energi. Information om landskapsregeringens stöd för byte av värmesystem i egnahemshus och flerbostadshus.

MUSEIGUIDNING

■ ■ Ålands museum kl 12.00. "I Nicholas Delins fotspår."

MÖTEN KRING KONST

■ ■ Ålands konstmuseum kl 18.00. Konstnär Evamaria Mansnerus diskuterar kring hur man kan uttrycka sig i bild och hur bilden även förmedlar budskap som ett språk.

STICKCAFÉ

■ ■ Jomala Rönngården kl 18.00-20.00. Stickcafé.

UTSTÄLLNING

■ ■ Ålands fredsinstitut, Hamngatan 4, kl 15.00-17.00. Fotoutställning "Kulhål och parabol" består av foton från Bosnien Hercegovina tagna av fotografen David Lundberg.

ONSDAG 29.10 BIO

■ ■ Bio Savoy kl 18.00.

Wall-E. T. Filmen får fyra stjärnor av Nyans recensent.

■ ■ Bio Savoy kl 20.00. Max Payne. F-15/13. Filmen får tre stjärnor av Nyans recensent.

FÖRELÄSNING

■ ■ Högskolan Norra, Neptunigatan 17, kl 18.00-21.00. "Glädjespridaren Mozart". Anders Gabriel Sundström föreläser om Mozart och hans 377 bevarade brev.

NÖJE

■ ■ Dinos bar kl 22.00. Made in Thailand.

■ ■ Parks bar kl 22.00. Jonas "Plonke" Eriksson.

UTSTÄLLNING

■ ■ Ålands fredsinstitut, Hamngatan 4, kl 15.00-17.00. Fotoutställning "Kulhål och parabol" består av foton från Bosnien Hercegovina tagna av fotografen David Lundberg.

ÖPPET HUS

■ ■ Folkhälsans allaktivitetshus kl 13.00.

□ Kl 13.00. Ilse Vaenerberg om minnet "Nog minns jag - men!"

□ Kl 14.30. Petra Berg berättar om Folkhälsans ungdomsprojekt.

□ Kl 15.00. Kim Hansson berättar om ekonomi- och skuldrådgivningen.

□ Kl 15.30. Hans Wickström berättar om familjerådgivningen.

□ Kl 16.00. Manouchehr Nosrat-Nezami föreläser om "Urinläckage och dess konsekvenser".

www.nyan.ax

Vinn med

Ta chansen och vinn en biljett till Stråkrion
ZiliacusPerssonRaitanen & Harri Mäki, klarinett

Lördag 8 november kl. 16.00
i St Görans kyrka

Så här gör du:

Ring 23 444 eller e-posta till nyankortet@nyan.ax och uppge ditt namn, nyankortsnummer och telefonnummer dagtid **senast onsdag 29.10 kl.14.00**

Vinnare presenteras i Nya Åland torsdag 30.10

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden? Du får hem Nyankortet direkt när du tecknar en förlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

Nya Åland
☆☆☆

HÖSTTÄVLING -Vinn med Nya Åland

Du har väll inte glömt bort att ta chansen att vinna fina presentkort på 50€ i vår hösttävling. Se **Nya Åland fredag 24.10**. Svarskupong finns även på vår hemsida www.nyan.ax. Svarskupongen vill vi ha oss tillhanda senast **måndag 3 november**. Vinnarna publiceras i Nya Åland onsdagen den 3 november.

Lycka till!

Nya Åland
☆☆☆

www.nyan.ax

www.zinaxin.fi

Ferrosan
Läkemedelsföretag

Köp 2 förpackningar, du får en tidskrift för 3 månader

Välj mellan Kauneus & Terveys, Eeva eller Viherpiha. Skicka in ditt kvitto och dina kontaktuppgifter till: "Zinaxin Forte", Oy Ferrosan Ab, Vävarsåvägen 11, 02630 Esbo. Erbjudandet gäller t.o.m. 30.11.2008. Tidningsprenumerationen börjar 1.1.2009. Läs mer på www.zinaxin.fi

lipoc
garanterar upptagningen

Officiell
samarbetspartner:
Suomen Nivelyhdistys ry

Finlands populäraste vårdserie för leder säljs på apoteket, i hälsokostbutiker, på Stockmann och på Sokos.

Zinaxin®
För lederna.

**Vi har inte bara möbler och mattor —
480 korgar fulla med varor för 1,50/st**

Vardagar 10-19.
Lördag Söndag 11-16
tel. 17 570 fax 17 581

TILLFÄLLET

Lövuddsvägen, Möckelö

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”I vårt snabba samhälle måste man vara artist när man är 30. Det är man inte. Man kan ha talang, men att leva med musiken är något annat.
BARBARA HENDRICKS i Vasabladet.

Nordiska rådets presidium

Åland bör få nominera för litteraturpris

Nu skall också Åland nominera och delta i juryn för Nordiska rådets litteraturpris på samma villkor som de andra självstyrande områdena Grönland och Färöarna.

Ätminstone om Nordiska rådets presidium får som det vill.

Frågan om Ålands möjlighet att själv nominera kandidater för litteraturpriset var uppe vid presidiets möte på måndagen i Helsingfors.

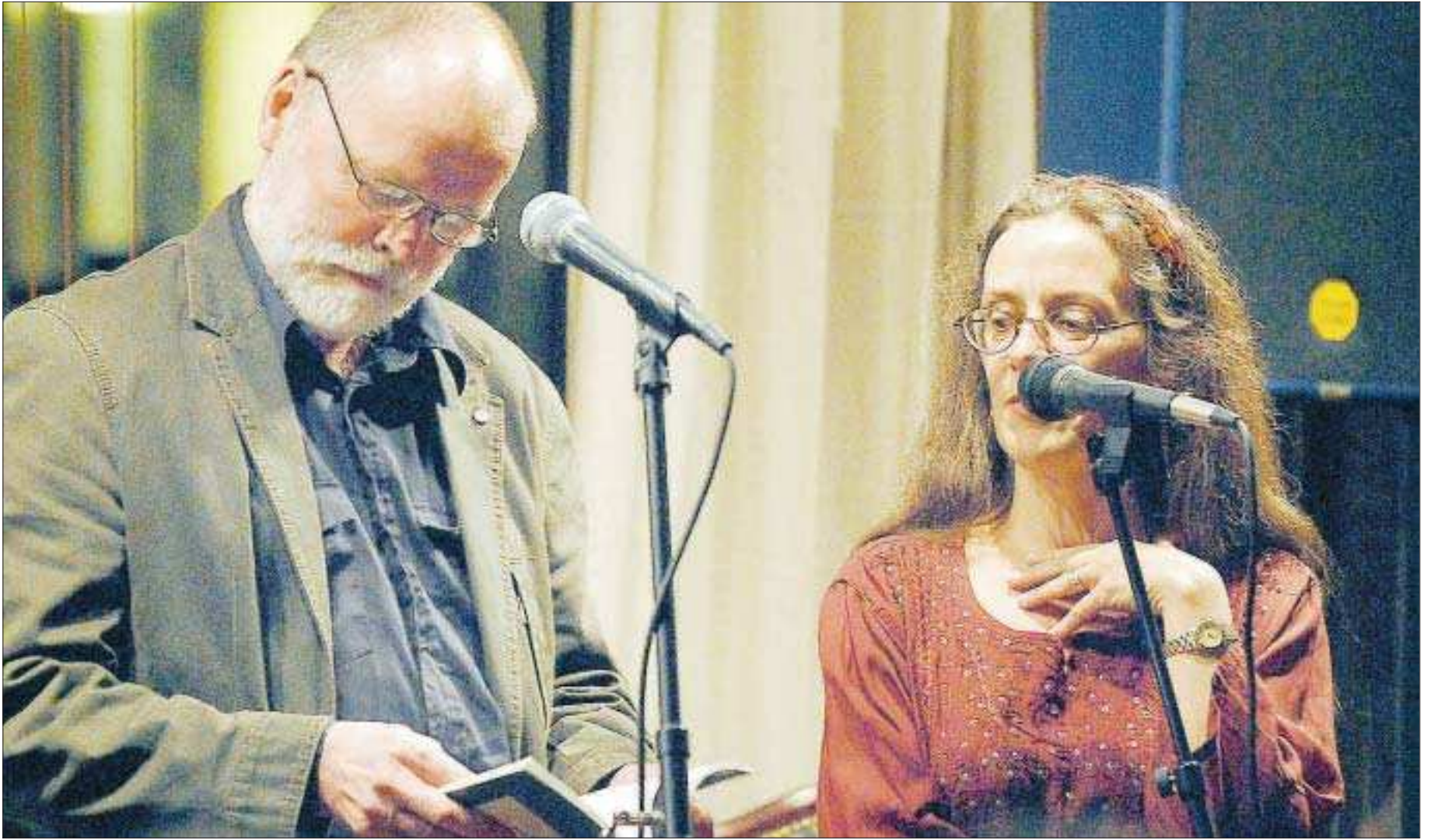
Eftersom Åland är svenskspråkigt så bedöms man och nomineras i dag tillsammans med annan svenskspråkig litteratur. Åland har ansett att detta gör att den åländska litteraturen kommer i skymundan. Men nu är alltså presidiets förslag att Åland får, på samma villkor som de andra självstyrande områdena, nominera kandidater och sitta med i bedömningskommittén för Nordiska rådets litteraturpris.

Det blir slutligen de nordiska kulturministrarna som får besluta om att ändra stadgarna och på så sätt ändra Ålands status, rapporterar rådets pressinformation.

Enigt kulturutskott

Innan presidiet tog sitt beslut på måndagen behandlades frågan också i kulturutskottet där **Fredrik Karlström** (ob) är Ålands representant. Han säger till Nya Åland att kulturutskottet var helt enigt, men att beslutet föregåtts av mycket diskussioner och mycket lobbande.

De som varit emot förslaget har bland annat ansett att svenska språket skulle få för stark ställning om även Åland, utöver Sverige och Finland, får

Åländskt. De åländska författarna Leo Löthman och Sonja Nordenswan medverkade vid Ålands litteraturförenings öppna hus i samband med litteraturdagarna i mars. Nu kan även Åland snart få nominera egna författare för Nordiska rådets litteraturpris. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

rätt att nominera författare som skriver på svenska.

Karlström är dock mycket nöjd över att det nu ser ut att bli ett positivt beslut i frågan.

–Frågan har ju varit aktuell i snart tio år, konstaterar han.

I dag kommer ärendet upp till behandling i plenum och

Karlström tror att det blir ett positivt beslut. Men hur snabbt kulturministrarna sedan tar tag i frågan vågar han inte sja om. Förhoppningsvis senast under nästa år.

Höga krav

Nordiska rådets litteraturpris

ges för ett skönlitterärt verk som skrivits på något av de nordiska ländernas språk.

Avsikten med priset, på 350.000 danska kronor, är att öka intresset för grannländernas litteratur och språk samt för den nordiska kulturgemenskapen.

Nordiska ministerrådet tillsetter en kommitté, som utser pristagaren. Den består av två medlemmar från vardera Danmark, Finland (en finskspråkig och en svenskspråkig), Island, Norge och Sverige.

Om verk nomineras från Färöarna, Grönland eller det

samiska språkområdet deltar representanter för dessa som adjungerade medlemmar. Om förslaget går igenom skulle samma sak alltså gälla även för Åland.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Kökar mera ryskt än på länge

Uppläsning/musik

”Ryska hjärtan”, Kökars kyrka den 26 oktober.

Marika Lagercrantz, uppläsning, Mårten Falk, gitarr. Arrangör: Kökar hembygdsförening och Nordens institut på Åland.

Lunchföreläsning med Gisela Linde

på temat

vettig konsumtion

torsdag 30.10 kl 11.30 på Villa Carita.

Till föreläsningen serveras ekologisk soppa och bröd. Pris 6 €.

Anmälan till Agenda 21-kontoret snarast, tel 17230 eller e-post info@agenda21.ax

Arr: Agenda 21-kontoret i samarbete med Mariehamns församling

I helgen var det mera ryskt än vanligt på Kökar. Visst är vi vana vid ryssar, 1917 hade vi över 200 ”på besök” och vi är många som har ryssdörrar hemma från de ryska barackerna. Vi har ryssbron och rysskällan och ryska mjölmattor. Visst säger vi ibland ”durak” i stället för tokdåre och visst är vårt församlingshem en före detta rysk kommandantsbyggnad. Men nu fylldes Kökars kyrka med rysk romantik och rysk revolution och det var något nytt.

Det var skådespelerskan Marika Lagercrantz och gitarristen Mårten Falk som bjöd på ett ryskt program. Över 50 personer trotsade busvädret och kom för att lyssna.

Okonstlad

Marika Lagercrantz är en svensk skådespelerska med finländskt påbrå. Hon har ett okonstlat och naturligt sätt att stå inför kameran och på scenen. Hon har spelat Indras dotter i **Strind-**

bergs ”Ett drömspel”, hon hade huvudrollen som lärarinnan i **Bo Widerbergs** film ”Lust och fågling stor” och snart kommer vi att se henne som Cecilia Wanger i ”Män som hatar kvinnor”.

Mårten är en av Sveriges skickligaste gitarrister, och mycket experimentell: han spelar inte bara ”vanlig” gitarr utan även elgitarr och gitarrer med 7, 8 och 10 strängar.

Revolution, romantik

Marika läste stycken av **Osip Mandelstam** och **Alexander Pusjkin**, båda drabbade av varsin regims förvisning för sin revolutionära hållning. Mårten spelade rysk romantisk gitarrmusik från 1800-talet, bland annat av gitarmästaren **Andrei Sychra**. Hans oändligt vackra, skiftande Etyd är egentligen ett lärostycke, lika full av musikaliska idéer och infall som Mozart. Ibland spelade de och talade samtidigt: Mårten spelade stycken av **Alexandrov** och **Sarenkos**

”Romans utan ord”, medan Marika läste Pusjkins dikter ”Till K” och ”Ekot”.

Då det blev paus hade arrangörerna, Kökar hembygdsförening och Nordens Institut på Åland, ordnat med glögg och ryska hjärtan från Peders Aplagård.

Förbudet, försvunnet

Efter pausen letade vi oss in i modern tid. Mårten spelade **Sofia Gubajdulinas** ”Serenad”. Marika läste först mer av **Osip Mandelstam** (från det år då han förvisades till Gulag) och sedan en dikt av **Anna Achmatova**, vars vackra poesi ansågs borgerlig av Stalin och följaktligen förbjöds. Sedan kom hon till **Vladimir Majakovskij** och hans berömda dikt ”Ett moln i byxor”. Det gick inte att ta miste på Marikas förtjusning i denne kosack som blev en besviken bolsjevik och tragiskt tog sitt liv 1930.

Mårten spelade delar av **Alexander Vetrovs** ”Sonat och Canzona” och som avslutning ett stycke till av An-

På Kökar. Gitarristen Mårten Falk och skådespelerskan Marika Lagercrantz framträdde i Kökars kyrka på söndagen. Foto: CHRISTIAN PLEIJEL.

drei Sychra, vars musik han för övrigt funnit för bara tio år sedan, gömd i ett bibliotek. Marika läste om ”Den ryska gumman”.

Programmet var mycket intimt och välgjort, de har båda förmågan att komma

sin publik nära, okonstlat men ändå konstfullt.

Vi satt alla en stund i ett hörn av den ryska folksjälens.

CHRISTIAN PLEIJEL

Aktuell skärgårdsbok på turné

Maria Suutala som är aktuell i PQR:s höstutgivning med skärgårdsboken "Lyckliga kor och kloka människor" gör nästa vecka en turné i den åländska skärgården och medverkar även vid bokmässan i Mariehamn.

Maria Suutala hörde, tillsammans med Agneta Ara, Isela Valve och Jerker Örjans, till de författare som Ben Johans i PQR-kultur presenterade på bokmässan i Helsingfors som avslutades i söndags.

Maria Suutala är forskare i idéhistoria och religionshistoria och har i många år vistats

i Ålands skärgård sommartid. Hon är bosatt i Ylivieska i norra Österbotten och hennes bok kommer ut både på finska och svenska.

Hann inte med

Enligt Ben Johans var intresset för Suutalas bok påtagligt i Helsingfors även om själva boken olyckligtvis inte hann komma från tryckeriet i Lettland i tid för mässan.

–Så kan det gå emellanåt. Jag fick den i dag, sade Johans i går.

Maria Suutalas turné där boken presenteras inleds i Brändö den 3 november. Se-

dan följer Kumlinge, den 6 november, Mariehamn och bokmässan den 8 november, Sottunga den 9 november och, slutligen, Kökar den 10 november.

Johans beklagar att man inte fick till stånd ett arrangemang också på Föglö eftersom en hel del i boken tilldrar sig i den kommunen.

Ara på finska

Agneta Aras "Det har varit kallt i Madrid" har nu utkommit på finska i översättning av Riitta-Lea Värele i Mariehamn. I bokmässans scenprogram samtalade Ara och

Värele om översättningen.

Enligt Ben Johans var intresset för Isela Valves bok "Behandlingen - anteckningar från ett år i kräftans tecken" stort. Inte minst efter att Valve presenterats i en Hbl-intervju i samband med mässan.

Jerker Örjans var med och berättade om sina många sjöhistoriska böcker, bland annat i ett samtal med Antonia Ringbom och Henrik Huldén.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Författare. Forskaren och författaren Maria Suutala, här i skärgårdsmiljö, är aktuell med en ny bok på PQR och turnerar på Åland nästa vecka.
Foto: PRIVAT

Om möten med hav i åländsk litteratur

skriver kulturjournalisten Alice Sundman i en artikel i det senaste numret av tidskriften Astra Nova i Helsingfors. De författare som hon refererar till är Anni Blomqvist, Katarina Gäddnäs, Uno Salminen, Karl-Erik Bergman och Carina Karlsson. Alice Sundman medverkar i numret också med en kulturkrönika från Stockholm med fokus på teater och kvinnogestalter. Sundman, som numera är bosatt i Stockholm är kulturredaktör på Länstidningen i Södertälje. Hon medverkar med kulturkrönikor från Stockholm i Nya Åland. □

Musikinstitutets

välgörenhetskonsert i S:t Görans kyrka på FN dagen i fredags, den 24 oktober, fyllde hela kyrkan. Intäkterna, som går till Ålands barnfond uppgick till 1.175 euro. meddelar Gyne Dan vid institutet. Konserten, under ledning av Guy Karlsson, bjöd på musik av barnkören, Singoallakören och kören Capella Vocalis samt olika instrumentalister, bland annat flöjt, trombone och piano. □

Margareta Egerton i Lemland Söderby

har donerat föremål till Önningsbymuseet. Bland föremålen finns en liten salongsoffa och en spegel som Margaretas mor Herta Björklund i tiden ropat in på en auktion i Lemland.

–Vidare har Egerton donerat ett inramat fotografi som visar familjen på Andersas i Granboda i slutet av 1890-talet. På fotografiet ses även Margaretas moster Nelly som 1925 gifte sig till Önningsby, berättar Kjell Ekström. I donationen till Önningsbymuseet ingår en av de presenter som Nelly och hennes man Richard Eriksson fick till bröllopet, nämligen en holländsk servis. Margareta var lovad servisen av Nelly och hon fick den efter mosterns död. Nu har den således återbördats till Önningsby. Också ett vackert bordsur i nygotisk stil ingår i donationen samt ett broderi från en vigselkudde från Margaretas mormors bröllop, Olga Maria Karlsdotter.

–Vi i Önningsby hembygdsförening är naturligtvis väldigt glada över donationen. Speciellt roligt är det ju att flera av föremålen har en anknytning till Önningsby genom att donatorns moster flyttade hit och blev värdinna på Pellas. □

Återvinn din telefon och få en toppenförmån!

Ta med din gamla telefon till oss och byt ut den mot en ny 3G-telefon med Min Sonera-abonnemang. Du får ett presentkort värt 40 eller 20 € beroende på vilken modell du väljer: Nokia E51, 3120 Classic eller N95 8GB! Sonera Piste-butikernas återvinningsveckor pågår 27.10-30.11.

Med min Sonera-abonnemang

1199
€/mån*

Med min Sonera-abonnemang

399
€/mån

Telefon utan abonnemang

159€

Rek. pris 185 €

NOKIA 3120 classic

ENKEL KOMMUNIKATION!
- Internet, e-post - 2 Mpix kamera med blick - Java™-spel.

Med min Sonera-abonnemang

2199
€/mån

Telefon utan abonnemang

569€

Rek. pris 685 €

NOKIA N95 8GB

ALLT DU BEHÖVER! - 8 GB internminne - Inbyggd A-GPS-funktion - 5 Mpix kamera och MP3-spelare.

Telefon utan abonnemang

249€

Rek. pris 320 €

NOKIA E51

ELEGANT OCH SOFISTIKERAD!
- Stilren design och litet format
- Mobila Office-program
- HSDPA, 3G, WLAN.

sonera PISTE

VÄLKOMMEN TILL SAKKUNNIGA OCH SERVICEVILLIGA SONERA PISTE. | www.sonerapiste.fi

SONERA PISTE MARIEHAMN ÅLANDSVÄGEN 32, TEL. 018 620 200

*Abonnemangsavtalet får inte sägas upp under den 24 månader långa avtalsperioden och telefonen får inte användas med andra abonnemang. Erbjudandet gäller inte byte av abonnemangstyp till Min Sonera under erbjudandetiden och inte heller abonnemang som sagts upp och kopplats på nytt under den tid erbjudandet gäller. Paketet kostar minst 292,66 €/24 mån (inkl. kopplings- och månadsavgifter för abonnemanget samt telefon). Abonnemang utan telefon 51,66 €/24 mån. Du sparar 79 €. Extrakostnader för abonnemanget sammanlagt 241 €.

Begagnade bilar på

Åland

Renault Grand Scenic 1,6 16V 5-pers Extreme -08

Demobil, s+v-däck, radio/cd, rullskåp mellan sätena, elhissar fram o. bak, elspeglar, manuell AC, backvarnare, dimljus fram, fjärrst. c-lås. EXTRA STORT BAGAGEUTRYMME (nybilspris 28.530€)

Pris: 24.800 €

Ford Mondeo 2,0I Ghia STW -04

Mätarställning: 80.500 km
Pris: 19.500 €

Volvo V70 XC 2,5T (200 hk) automat -98

Mätarställning: 188.500 km
Pris: 12.200 €

Honda Accord 2,0IS -95

Mätarställning: 164.000 km
Pris: 5.900 €

MOTOR-COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN

Västra utfarten
Tel. *5252. Tom Enestam 525 303,
Tony Sommarström 525 309
www.motorcompany.ax

Mitsubishi Pajero 2,8 TD GL 4x4 7-pers. -99

Sommar-/vinterdäck, radio/cd, elhissar fram o. bak, elspeglar, AC, dragkrok, extra ljus fram, hög-/låt växel

Pris: 18.700 €

Alfa Romeo 166 2,0 -99

Mätarställning: 152.000 km
Pris: 7.900 €

Saab 900 2,0 -97

Mätarställning: 97.000 km
Pris: 7.400 €

Mazda 626 2,0 Wagon -97

Mätarställning: 140.000 km
Pris: 6.750 €

Hyundai Getz 1,3 GLS -05

Mätarställning: 52.000 km.
Manuell, bensin, airconditon, gråmetallic.

Pris: 9.900 €

berrolfs

Uppgårdsvägen 14, tel 22 285
Öppet: vardagar 9.00-17.00,
lördag 11-14

Volvo V70 2,4 aut (140 hk) -02

Mätarställning: 153.500 km
Pris: 16.950 €

Hyundai Coupé 2,0 GLS aut. -02

Mätarställning: 105.000 km
Pris: 14.950 €

Chrysler PT Cruiser 2,0i Classic 5d -03

Mätarställning: 103.000 km
Pris: 13.950 €

VW Golf 1,4i Variant -99

Mätarställning: 122.000 km
Pris: 8.250 €

BMW 320d 4d aut. diesel -00

Mätarställning: 153.500 km
Ålandssåld, servicebok, luftkonditionering, airbags, antispinn-system, cd/radio, s+v-däck, bränsleförbrukning blandad körning 6,19 l/100 km.

AVBETALNING MÅNAD: 345€

Pris: 18.450 €

DET HÅRER LÄG OCH KVALITET

BILCENTER
www.bilcenter.ax

Uppgårdsvägen 18, Bilförsäljning:
vardagar 9-17, lördag 10-13, tel 12 551
Reservdelsförsäljning: vardagar 8-16, tel 12 552

Toyota Hiace 2,5 TD 4WD -03

Fyrhjuldriven Hiace medkörd enast 75.000 km! Dragkrok och dubbade vinterjul
Pris: 23.900 € (innehåller moms)

Opel Vivaro Van 1,9 Tdi -01

Framhjuldriven diesel-skåp medkörd 149.000 km! Dragkrok och dubbade vinterhjul.
Pris: 13.900 € (innehåller moms)

Citroën C4 1,6i 16V SX Berline Hatchback -05

Mätarställning: 69.000 km.
Svart metallic, tonade rutor, airbags, ABS-bromsar, ESP anti-spinn, aircondition, färdator, cruisecontrol, dragkrok, nya s-däck på alu-fälgar, dubbade v-däck på fälgar m.m. Fullst. servicebok.

Specialpris: 13.900 €

Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn • Tfn 14750 GSM 0400 595 732

ER bilab

Ford Focus C-Max 1,8 5d SUV -05

Mätarställning: 74.200 km
Specialpris: 14.900 €

Toyota Land Cruiser LX 70 3d -90

Mätarställning: 277. 900 km
Specialpris: 5.500 €

Mazda B2600 4WD Pick-Up -87

Mätarställning: 282.400 km
Specialpris 1.900 €

BMW 523i 4d Sedan -96

Mätarställning: 76.000 km.
S-däck på LM-fälgar, v-däck, radio, c-lås, 2-zon ACC, fullst. servicebok, 2 ägare, 2 airbags, ABS bromsar, elfönsterhissar, eljusterbara speglar, eltaklucka, regnsensor, backsensor.

Pris: 12.900 €

A1-FINANSIERING
Allt fler köper bilar från Dans Bil!

DAN'S BIL & solskydd
G. godbyvägen 11, tfn 018-17325

Volkswagen Polo 5d -01

Mätarställning: 85.000 km
Pris: 7.300 €

Volkswagen Passat farmare -98

Mätarställning: 200.000 km
Pris: 8.400 €

Volkswagen skåp dsl -99

Mätarställning: 128.000 km
Pris: 15.900 €

Hyundai H1 2,5 TCI -05

Mätarställning: 108.000 km
Pris: 15.500 €

Opel Zafira 1,8 Elegance -02

Körd: 101.000 km

Pris: 13.900 €

– Vägen till en bra affär –
BILHALLEN

Elverksgatan 7, Tel *19 800
• Vardagar 8-17, lördagar 10-13
• Stanley 527 720, Niklas 527 722

FAKTA VINTERDÄCK

- Under december, januari och februari måste man enligt lag använda vinterdäck på person-, paket-, och specialbilar vars totalvikt är högst 3500 kg.
- Vinterdäck kan vara dubbdäck eller dubbfria s.k. friktionsdäck märkta med M/S.
- Dubbdäck får användas från den 1 november till den 31 mars eller till den måndag som infaller närmast efter annandag påsk, beroende på vilket datum som infaller senare.
- Dubbdäck får användas även under annan tid om vädret eller företaget kräver detta.
- En släpvagn med en totalvikt större än 750 kg måste utrustas med dubbdäck om dragbilen är försedd med dubbdäck.

Mönsterdjup

- Mönsterdjupet på ett däck mäts på slitbanans huvudspår.
- Minimikrav på mönsterdjup vintertid (december, januari, februari) är 3,0 mm.
- Man rekommenderar ett mönsterdjup på minst 5 mm om fordonet skall framföras på krävande vinterväglag.

Rekommendationer

- En inkörningssträcka på 500–1000 km rekommenderas för nya dubbdäck.
- Om endast två nya däck byts på bilen skall de nya däcken monteras på bakaxeln oberoende av om bilen är fram- eller bakhjuldriven.
- Med rätt lufttryck i däcken säkras bilens köregenskaper.

Källa: landskapsregeringen trafikavdelningen

TEBOIL

VINTERDÄCK
SEMPERIT
Continental
nokian

Håller Åland rullande!

Bil Macken
Strandgatan 1, Tel: 12 620

VARD 07.30-21.00,
LÖRD o. SÖND 09.00-18.00

BROMS
-KLOSSAR
-BACKAR
-SKIVOR

MasterParts
Foster

DAX
DELAR MED FÖRDELAR

Vikingagränd/Lövdalsvägen. Tel 31 210
vård. 8.30-17.00, lörd. 10.00-14.00

KÖPTRYGGHET - HANDLA ÅLÄNDSKT!

Vad är du bra på?

”Jag har ridit sen jag var liten”

Kandidat nr 4

Alva Pennanen

Ålder: 18.

Familj: pappa Stefan, mamma Anne, systrarna Elsa och Elin, bror Felix och hans flickvän Rebecca.

Bor: i Lemland.

Studerar/jobbar: går naturvetenskaplig inriktning på Ålands Lyceum och jobbar extra på sjöfartsmuseet.

Lucias uppgift enligt Alva: att göra människor glada.

Alva började rida redan när hon var sex år gammal. Familjen har haft hästar i åtta år och den nyaste hästen kom här om dagen. Alvas häst heter Fiona.

–Jag tycker om att vara med hästarna, det är så avslappnande. Det är kul att pyssla om dem.

Antingen hittar man Alva på ridbanan där hon rider dressyr eller också ute i skogen.

–Jag rider fyra till fem gånger i veckan. Vad jag gör beror lite på humöret. Ibland brukar jag lägga upp hinder och hoppa, men oftast rider jag dressyr.

Vid sidan om ridningen brukar Alva spela volleyboll.

–Det är roligt att röra på sig. Jag tycker inte om att vara stilla alltför länge. När man spelar volleyboll kan man ju umgås med folk också. Det gör man ju inte på samma sätt när man rider.

Varför ställer du upp i Luciavalet?

–Det är en fin tradition och jag tror att det är en kul upplevelse.

LINNEA FRIMAN
linnea.friman@nyan.ax

Nya Åland frågade varje luciakandidat vad just hon är bäst på.

Fotboll, sa någon, sjunga, sa en annan, och sy en tredje.

Vi presenterar varje kandidat då hon gör det hon är bäst på.

Det här är tjejer som kan och vill mycket.

Luciakandidat nr 4. Alva Pennanen rider dressyr och hoppa över hinder med hästen Fiona.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Sämre vinst för ÅAB

Nedåt. Marknaden drar nedåt och även ÅAB:S rörelsevinst minskade med 20 procent. Men vd Peter Wiklöf säger att banken klarat sig bra hittills.
Foto: ANDREAS DIENERT

Finanskrisen drar ner Ålandsbankens rörelsevinst med 20 procent visar delårsrapporten för Ålandsbanken. Men vd Peter Wiklöf är nöjd eftersom det kunde vara mycket värre.

– Vi måste gå tillbaka till 30-talet för att hitta en liknande situation som vi har nu. Det är en exceptionell situation som få av oss som lever idag har upplevt. Så inleder Ålandsbankens vd **Peter Wiklöf** sin presentation av läget i banken just nu. De finländska bankerna i allmänhet och i detta fall Ålandsbanken i synnerhet har inte gjort de misstag som lett till problem. De största ”misstagen” som Wiklöf listar är sub-primelånen, exponering på fel marknader och dålig likviditet.

Följer inte planen

Resultatet för 2008 års nio första månader visar på att man inte uppnår de planerliga målen för året. Rörelsevinsten minskade med 20 procent och uppgår till 16,3 miljoner euro. Intäkterna minskade med 1 procent till 54 miljoner euro och kostnaderna ökade med 13 procent till 37,5 miljoner euro. Utlåningen är uppe i 2.168 miljoner euro och inlåningen 2.074 miljoner euro. Båda visar på en ökning. Vintern per aktie har minskat till 0,99 euro från 1,26. Att utvecklingen inte gått

enligt planerna beror på att ingen kunde förutse den snabba nedgången i den finansiella världen. – Men vi landar kanske på nästbästa resultatet hittills. Ålandsbanken fick 800 nya kunder i oktober, de flesta i riket. Det är mer än en normal månad. – Det visar vart man vill gå när det blåser kallt. Resultatet visar alltså att in- och utlåningen går bättre än förväntat medan det gått sämre för kapitalmarknads-sidan där intäkterna gått sämre än enligt planen. – Vi har bokat en förlust på 600.000 euro i Lehman Brothers. Fastighetsförmedlingen Veranta som Ålandsbanken är storägare i skall säljas eller avvecklas. – Diskussionerna pågår men vi tror det är en tuff bransch den närmaste tiden.

Åländska siffror

I samband med delårsrapporten presenterar man siffror för Åland för första gången på många år. Nu har man alltså skilt den åländska delen och den visar att utvecklingen på Åland är positiv. Både inlåning och utlåning ökar. Ålandsbanken ligger i topp bland banker i Norden för ökning av depositioner, men sämst till när det gäller ökning på utlåningssidan. – Vi har inget lånestopp, men vi är väldigt försiktiga. Med en recession i sikte har vi inte behov av att öka den

sidan i lika stor takt som tidigare. **Recession påverkar** Inom Ålandsbanken ser man inte heller några betydande kreditförluster under 2008. Men Wiklöf betonar att alla i ledande ställning inom bankvärlden sitter och funderar vart det bär. Hur ska man hantera om det blir en recession, det vill säga om den ekonomiska utvecklingen stannar av eller går neråt? – Ålandsbanken har en bra position, men naturligtvis påverkar en recession i Finland också oss. Personalkostnaderna för Ålandsbanken har ökat och det förklarar Wiklöf med att man redan anställt ersättare för en del personer som går i pension inom 1-2 år. Därför är personalstyrkan överdimensionerad för att ge de nya anställda en bra

Ny direktör på Ålandsbanken

Tom Westerén får den nyinrättade tjänsten som kommunikations- och marknadsdirektör på Ålandsbanken. Westerén, som är utbildad fil. mag. och MBA, är född 1971 och bosatt i Kyrkslätt.

”Ålandsbanken är en välskött bank som står nära sina kunder och har fötterna stadigt på jorden. I dagens föränderliga värld är det ett perfekt utgångsläge för att stärka bankens varumärke och anseende ytterligare”, kommenterar Westerén i ett pressmeddelande. Westerén tillträder sin nya tjänst den 5 januari 2009. Stationeringsort blir både Mariehamn och Helsingfors. Kommunikations- och marknadsdirektören leder avdelningarna Marknadsföring, Internet och Contact Center. Westerén kommer att ingå i bankens ledningsgrupp som i övrigt består av **Peter Wiklöf, Edgar Vickström, Tove Eriks-**

lund, Pekka Nuutinen, Johnny Rosenholm och Dan-Erik Woivalin. I meddelandet lyfter vd Peter Wiklöf fram att Westerén plats i ledningsgruppen är en klar markering, som visar kommunikationens och marknadsföringens betydelse. (ab) start. Nu har man 503 anställda och i fjol vid samma tidpunkt 460. **Crosskey ökar** Ålandsbankens dotterbolag Crosskey har ökat intäkterna med 1,3 miljoner euro hittills i år. Wiklöf är nöjd. – De skulle gärna få tjäna mer, men resultatet påverkas av att de levererar system till den finansiella sektorn. De har bra kunder och jag skulle säga att Crosskey är välpositionerade inom IT-området. En försiktig optimism genomsyrar Ålandsbanken, men den är kryddad med stor ödmjukhet betonar Wiklöf. – Det känns under omständigheterna bra, men det är bra att vara ödmjuk. **NINA SMEDS** nina.smeds@nyan.ax tfn 528 406

Tom Westerén, ny direktör på ÅAB.
Foto: ÅAB

lund, Pekka Nuutinen, Johnny Rosenholm och Dan-Erik Woivalin. I meddelandet lyfter vd Peter Wiklöf fram att Westerén plats i ledningsgruppen är en klar markering, som visar kommunikationens och marknadsföringens betydelse. (ab)

Självstyrda. De nordiska självstyrda områdenas ledande politiker träffades inför Nordiska rådets session. Från vänster Färöarnas lagman Kaj Leo Johannesen, lantrådet Viveka Eriksson och Grönlands landstyreformän Hans Enoksen.
Foto: PRIVAT

Globalisering och gränshinder på Ålands agenda i NR

Större inflytande i globaliseringsprojekt och enhetliga kompetenskrav lyftes fram av åländska representanter vid Nordiska rådets 60:e session i Helsingfors.

Nordiska rådets 60:e session hålls i Helsingfors denna vecka. Inför sessionen träffade lantrådet **Viveka Eriksson** sina kolleger landstyreformän **Hans Enoksen** från Grönland och lagman **Kaj Leo Johannesen** från Färöarna för att diskutera gemensamma frågor inför de självstyrande områdenas möte med de nordiska statsministrarna, meddelar Ålandskontoret i ett pressmeddelande. De fem statsministrarna ska diskutera framtida och pågående globaliseringsprojekt inom Norden och de självstyrande områdena vill komma

tidigt in i processen. Även en ny nordisk strategi för hållbar utveckling finns på agendan och Åland, Grönland och Färöarna ska underteckna den tillsammans med statsministrarna under mötet idag.

Talade om gränshinder Bland annat trafikminister **Runar Karlsson** och lagtingsledamot **Johan Ehn**, ersättare i Ålands delegation vid NR, höll anföranden under öppnandets generaldebatt. I sitt anförandet berörde Johan Ehn arbetet kring gränshinder mellan de nordiska länderna. Framförallt inom utbildning ser Ehn att det finns mycket att göra. Som exempel nämner han förenhetligande av kompetenskrav inom enskilda yrkesområden.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Anförande. Trafikminister Runar Karlsson var en av dem som höll ett anförande under NR:s generaldebatt i samband med öppnandet av sessionen.
Foto: PRIVAT

Stadsbudgetmöte uppskjutet

■ Stadsfullmäktigemötet som skulle ha hållits i dag har blivit uppskjutet till den 11 november. Diskussionerna kring budgeten tar längre tid än planerat, säger kanslichefen **Emma Dahlén**. Partierna undersöker nu

sätt att stärka stadens ekonomi de närmaste åren, och då är skattehöjningen ett av flera alternativ. Den 11 november behandlas bland annat skattesatsen för 2009. Vid det följande mötet i slutet av november behandlas budgetförslaget i sin helhet. (pd)

FAKTA/ÅAB JANUARI-SEPTEMBER		
Rörelseresultat	16,3 milj. euro	-20%
Räntenetto	31,4 milj. euro	+9%
Provisionsintäkter	14,0 milj. euro	-8%
Intäkter sammanlagt	54 milj. euro	-1%
Kostnader	37,5 milj. euro	+13%
Kreditförluster	0,5 milj. euro	-36%
Utlåning	2.168 milj. euro	+6%
Inlåning	2.074 milj. euro	+14%
Förvalt fondkapital	284 milj. euro	-28%

Ny lokal och nya ansikten för populär mässa

Bröllops- och kalasmässan hålls i mars i Alandica och arrangörerna har fått hjälp av två studeranden från Högskolan för arrangemangen.

För fjärde gången hålls bröllops- och kalasmässa på Åland. Men i år finns två stora nyheter. Den ena är att mässan hålls i Alandica istället för på hotell Arkipelag och den andra är att två sistaårs-studerande från Hospitality management-programmet på Ålands högskola ska ha arrangerandet av mässan som sitt slutarbete.

Johanna Rogers och **Sofie Forssell** gick igenom bokningarna för Alandica i jakt på ett intressant projekt för sina slutarbeten och fastnade för bröllops- och kalasmässan.

– Vi ska hjälpa till där det behövs.

Höra sig för

Allt är i planeringsstadiet än och i dag ordnas en visning för intresserade utställare och medarbetare.

– Vi har hört av oss till folk och hört vad det finns för intresse, säger Johanna.

Mässan hålls i mars men redan när julgatan invigs skall det synas lite bröllopstema i stan.

– Men det handlar inte bara om bröllop utan om livets alla stora fester. Till mässan väl-

Arrangerar mässa. Brudkrona och rosor hör till bröllopet, men i mars hoppas Sofie Forssell och Johanna Rogers visa upp mer man kan förgylla sitt bröllop eller sin stora fest med när den stora bröllops- och kalasmässan hålls i Alandica.

Foto: ANDREAS DIENERT

komnar vi allt från porslinsut-hyrare till präster.

Ingendera av flickorna har varit på mässan tidigare, men de ser det som en fördel.

– Vi vet inte vad de fått nej på tidigare så vi kanske lyckas få ja det här året, säger Johanna.

– Det är lätt att det blir lika år för år, men vi är nya och har nya idéer, säger Sofie.

Mässan arrangeras av tre privatpersoner; **Eva Karlsson**, **Susann Christenbrunn** och **Kickan Sundblom**.

– De är våra mentorer och vi hänger på så gott det går, skrattar Johanna.

Enligt arrangörerna är syftet med mässan att marknads-föra Åland som bröllops- och kalasö. Ålands fina kyrkor, restauranger och vackra land-

skap gör festen speciell. Och när man talar om närproducerat finns det alla möjligheter på lilla Åland där allt ligger nära.

Om någon är intresserad av att delta i mässan kan man kontakta arrangörerna på info@brollopsmassan.ax

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Uppvaktning. Hanna Fagerlund och Sabina Schauman i klass 8F i Övernäs högstadieskola uppvaktade skolnämnden igår. De överräckte en namnlista med 140 underskrifter till Birgitta Hermans och Christian Nordas.

Foto: ERKKI SANTAMALA

140 skrev under smörprotest

Ta tillbaka vårt smör! Så står det högst upp på den lista med 140 namnunderskrifter som lämnades till skolnämnden igår.

Eleverna **Sabina Schauman** och **Hanna Fagerlund** från Övernäs högstadieskola lämnade igår in en lista med 140 namnunderskrifter till skolnämnden.

Flickorna har tillsammans med sina klasskompisar i 8F samlat namn sedan mitten av oktober för att få tillbaka smöret till skolmatsalen. I enlighet med rekommendationerna som statens näringsdelegation gett för skolmaten bytte man nyligen ut smöret från ÅCA mot ett margarin av märket Keiju.

– Keiju smakar ingenting. Det är många som slutat äta knäckebröd i skolan för att de inte tycker om det, berättar flickorna för skolnämnden.

– Har ni förstått varför smöret bytts ut? frågar skolnämndens ledamöter.

– Jo, för att det ska vara nyt-

tigare. Vi tycker det är okej med fullkornspasta och så, men inte med smöret.

Modigt

Flickorna berättar att de samlat namn under rasterna. Främst är det högstadieelever som skrivit under, men också lågstadieelever, lärare och kökspersonal. Ett fåtal har sagt att de inte vill skriva under, men de allra flesta har undertecknat listan.

Skolnämnden poängterar att de uppskattar elevernas initiativ.

– Ni är modiga och duktiga som samlar namn och som kommer hit och uppvaktar oss. Det är verkligen uppskattat.

De lovar också att ta upp ärendet till diskussion.

– Vi tar det verkligen på allvar och vi kommer att diskutera saken. Sedan tar vi kontakt med er och berättar vad vi kommer fram till.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Följ vädret med Nya Åland på hemsidan och i mobilen

Vädret som sms

För aktuell väderprognos skicka: **PROGNOS FÖGLÖ** till 173521
Kostnad 60 cent

För femdygnsprognos skicka: **PROGNOS FÖGLÖ 5**

Tjänsten fungerar även för orter i Finland och Sverige samt för resmål utomlands

nyan.ax

Nyhetschef, reporter | 528 442 | anna.bjorkroos@nyan.ax

”Varje dag ger Nya(n) möjligheter”

Vissa påstår att morgonstund har guld i mund. För mig, en sann nattsuddare, stämmer inte detta alls. Men visst finns det de morgnar som åtminstone glimmar lite. Då har jag fått vakna utan hjälp av den hemska väckarklockan. Iklädd morgonrock traskar jag genom hästhagen till postlådan. Väl tillbaka vid köksbordet blir det kaffe i mängder och en låååång läsestund med dagens tidning.

I den bästa av världar skulle Nyan varje dag innehålla något som väcker just ditt intresse. Tidningen ska vara en mix av stort och smått. Sorgliga saker, roliga saker, konstiga saker. Klagomål, kriser, politik, mess och skratt.

Det är ett högt ställt mål att ha som nyhetschef, men visst är det roligt att leka med tanken. Vissa dagar tror jag vi lyckas.

Foto: Stefan Öhberg

Namn: Anna Björkroos.

Ålder: 27 år.

Bor: nyss återflyttad till hembygden i Saltvik Nääs.

Familj: sambon Ove, mamma Lillemor och pappa Anders.

Läser: mycket, gärna illustrerad vetenskap och deckare.

Favoritsysselsättning: ridning.

Nya Åland

Värmer vardagen

Seger. Simon Stenbäck är glad efter sin seger i poker-ÅM.

Foto: PAF

Stenbäck vann ÅM i poker

POKER. Simon Stenbäck från Mariehamn segrade i det första helåländska mästerskapen i poker. Tävlingen spelades i lördags på Casino Paf och lockade

Paf Poker Teams framgångsrika EPT-spelare **Andreas Sarling** och den regerande öppna åländska mästaren **Egon Lönnqvist** var taggade, men ingen av dem lyckades ta sig vidare till söndagens finalspel. Bland deltagarna fanns även **Ann-Gerd Lindström** som enda kvinnliga deltagare, men hon nådde inte heller till finalspelet på söndagen.

I söndags slog sig så 14 åländska pokerspelare sig ner för att kämpa om den åtråvärda första platsen och hela 2.100 euro i prispengar. De tio som nådde finalbordet var **Lucas Lundgren, Ove Berné, Kenneth Brunila, Daniel Johansson, Daniel Karlsson, Peter Nordblom, Mattias Sandberg, Conny Eriksson, Simon Stenbäck** och **Wayne Geng**.

Spännande pokerspel

Med sex spelare kvar såg ställningen ut som följer:

POKER

ÅM, 25-26 oktober, Casino Paf: 1) Simon Stenbeck 2.100 euro, 2) Wayne Geng 1.500 euro, 3) Conny Eriksson 980 euro, 4) Peter Nordblom 660 euro, 5) Matias Sandberg 480 euro, 6) Daniel Karlsson 300 euro.

Peter Nordblom – 96.200 i spelmarker, **Mattias Sandberg** – 92.800, **Wayne Geng** – 90.300, **Simon Stenbäck** – 54.900, **Conny Eriksson** – 54.200 och **Daniel Karlsson** – 12.700 i marker.

–Efter två dagars spännande poker, och närmare 12 timmar effektivt pokerspelande och hundratals spelade händer blev åländska mästerskapen en succé, anser Pafs pokermanager live **Jan-Erik Karlsson**.

Slutsegrare och nybliven regerande åländsk pokermästare blev Simon Stenbäck från Mariehamn. Den sista och avgörande handen vann han med Q9 i hjärter och ruter.

–Simon är duktig och har spelat mycket poker genom åren. Han var en värdig vinnare, slår Karlsson fast.

Pressade motståndarna

Simon Stenbäck var förstas mycket nöjd över ÅM-titeln och 2.100 euro.

Vad var avgörande för din del i turneringen?

–Jag hade bra kortsnitt i början och fick bra betalt på mina spelade händer. Jag kunde tidigt bygga till mig marker för att vara med och strida i toppen genom att helt enkelt sätta press på mina motståndare.

Vad skall du göra med vinstpengarna, 2.100 euro?

–Inget bestämt, med det är klart att de kommer till nytta. Tvåa blev Wayne Geng.

–Det här var roligt. Poker är en kul hobby. Jag tycker om utmaningen och gillar spelet, konstaterar Geng.

Du vann 1.500 euro, vad skall du göra med vinstpengarna?

–Njuta lite extra en helg och kanske ge bort en del till Cancerfonden. För mig betyder inte pengarna så mycket. Jag tycker det är viktigt att stötta föreningar som jobbar för att människor kan må bättre.

Trea i ÅM kom Conny Eriksson, och han kunde kvittera ut 980 euro.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Stort inflytande för JC

JCI Mariehamns **Fredrik Häggblom** har valts till nationell kassör för juniorhandelskamrarna i Finland.

–Fredrik är den enda i centralstyrelsens arbetsutskott som representerar södra Finland, så i och med det har JCI Mariehamn fått ett jättestort inflytande, skriver president **Nina Danielsson** i ett pressmeddelande.

Häggblom utsågs vid Finlands juniorhandelskammarers nationella valmöte i Lahti den 24-26 oktober.

Han valdes enhälligt till National Treasurer och är då an-

svarig för Finlands juniorhandelskammarers ekonomi och sitter i arbetsutskottet i styrelsen tillsammans med fem andra styrelsemedlemmar.

–Detta är en historisk dag för JCI Mariehamn eftersom det är första gången någon har fått en plats i centralstyrelsen genom att ställa upp i val. Tidigare utsedda funktionärer från JCI Mariehamn har varit **Folke Sjölund** (sekreterare) år 1977 samt **Kai Uotila** (juridiskt ansvarig) år 1990, skriver Danielsson.

Vid valmötet var närmare 600 delegater och cirka 70 lokala kammare representerade. Från JCI Mariehamn deltog fem personer, **Peter**

Foto: JC

Nylund höll en föreläsning på engelska om hur man leder projekt. □

Skunk ordnar seminarium

■I helgen ordnar Skunk ett seminarium för skärgårdsungdomar på Kökar skola.

20 ungdomar har anmält sig och under helgen kommer de att delta i tre olika arbetsgrupper.

En grupp spelar och skriver egna låtar under ledning

av **Emil Grönvall**, en annan grupp jobbar med fotografi och skapar bland annat en fotoblogg, och en tredje grupp arbetar med design under ledning av **Matilda Karlström**.

De kommer bland annat att sy om gamla kläder, ska-

pa smycken och andra dekorationer.

Skunk har även mycket annat på gång. De försöker till exempel få till en stöd- och utbildningsverksamhet för elevråd, få resurser till Skärgårdsskjutsen och internet på skärgårdsfärjorna. (ml)

Alltid nära dig

28.10-2.11

Lövbiff av nöt inre stek

..... kg **16,90**

Malet kött av nöt

..... kg **7,50**

Norsk benfri laxfilé

A-klass

..... kg **10,95**

Rökt skärgårdsskinka

..... kg **13,90**

Ålands specialost

..... st **8,95**

Skärgårdswienerkorv

..... kg **7,95**

Oolannin ugnsfärdiga pommes frites

500 g (EP 2,38/kg)

..... st **1,19**

Ciabatta vitlök

350 g (EP 6,42/kg)

..... st **2,25**

Kruksallad

Finland

..... st **0,99**

PLUSSA

OKTOBER MÅNADS PLUSSA ERBJUDANDEN

Flora margarin

400 g

MED PLUSSAKORT

(EP 2,48/kg) ask **0,99**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 3,73/kg) ask **1,49**

Minutbiffar av kyckling

Kariniemi, ca 1 kg

MED PLUSSAKORT

..... kg **7,95**

UTAN PLUSSAKORT

.....kg **11,49**

Kallrökt- eller gravad regnbåge

150 g

MED PLUSSAKORT

(EP 19,93/kg) ask **2,99**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 24,60/kg) ask **3,69**

Lambi wc-papper

12 rl

MED PLUSSAKORT

(EP 0,35/rl) st **4,20**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 0,41/rl)st **4,95**

God betjäning. För dig.

- **Mariehamn:** Citylivs,
- **Brändö:** Einar Holmberg
- **Geta:** Getaboden
- **Föglö:** Föglöbutiken

- **Jomala:** Sven Mattsson
- **Lumparland:** Matboden
- **Vårdö:** Vårdö Närbutik
- **Saltvik:** Kvarnbo Butiken

AFTER WORK

Koppla av och ät gott efter jobbet, ombord på Rosella!

Prisexempel EUR **19**, personbiljett t/r samt Bistro Buffet inkl. fri dryck.
Eller boka bord i à la carten. Utresa 16.00, åter i Mariehamn 22.00.

VIKING LINE

Tel. 018-26211

1 JUNI – 31 OKTOBER

Nyan Nappet

ÅLANDS LÄNGSTA FISKETÄVLING PÅ GÄDDA

TÄVLINGSREGLER

1. Tävlingen startar 1 juni och pågår till 31 oktober 2008.
2. Tävlingen omfattar endast gädda fångad genom spinnfiske på åländska fiskevatten, i enlighet med gällande lag och andra bestämmelser samt god fiskesed.
3. Tävlingen är indelad i två kategorier:
 - Seniorer, personer som är 15 år och äldre
 - Juniorer, personer som är 14 år och yngre.
4. Blanketter för deltagaruppgifter finns att hämta vid **Nya Åland, Sunes Jakt och Fritid, Jakt- och fiskebutiken Äventyret, Fiskarboden, Båt & Fritidsvaruhuset, Hus & Fritidscenter** eller på Nya Ålands hemsida www.nyan.ax.
5. Efter varje månad koras en månads-vinnare i respektive kategori,

detta är den person som fångat den längsta gäddan under föregående månad. Efter tävlingens slut kommer totalsegrare, dvs. den person i respektive kategori som fångat den längsta gäddan under hela tävlingsperioden att koras.

För att delta krävs:

- Fotografi av gäddan gärna tillsammans med ett exemplar av Nya Åland daterat så nära fångstdatumet som möjligt
- Gäddans längd
- Fiskarens namn
- Fångstdatum
- Fångstplats (minst kommun och by)
- Bete
- Ange gärna även gäddans vikt, men det är längden som resultatet baseras på!
- Uppgifternas riktighet skall bestyrkas av ytterligare en myndig person.

MÅNADS-PRISER
4 ST DRAGPAKET
Totalvärde 120€

VINSTER FÖR 1600€

HUVUDVINST SENIOR:

Magellan navigator (värde ca 300€) från **Hus och Fritidscenter**

HUVUDVINST JUNIOR:

Mobiltelefon (värde 300€) från **MI-Data Ab**

I samarbete med:

Jakt- och
fiskebutiken
Äventyret Ab

SUNES
Jakt & Fritid

Nya Åland
☆☆☆

HUS & FRITIDSCENTER

BÅT & FRITIDS VARUHUSET
TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID
SKOGBRUK • BÅT • KLÄDER & SKO

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

DAGENS TV-TIPS

Sportmagasinet på Åland 24. Gäst: Thomas Fonsell, kommersiell direktör i IFK Mariehamn.

Aspholm snabbast i Norden

Nu siktar hon mot masters-EM

SIMNING. För fyra år sedan kunde hon inte ens simma en meter fjäril. I dag har hon nordiskt rekord i sin klass.

Masterssimmaren Annika Aspholm, 45 år, bevisade i helgen att det aldrig är för sent att börja med en ny sport.

Annika Aspholm i Hammarland tillbringade dag efter dag vid bassängkanten där hon följde dottern **Sandra Aspholm** vid träningar och tävlingar. Men så såg hon en annons om att en mastersgrupp skulle startas.

–För fyra år sedan kunde jag inte ens simma en meter fjäril, säger hon.

Det var då. Sedan dess har hon tränat och tränat, ställt upp i tävlingar och gång på gång slagit sina personliga rekord. Sedan i höstas har gruppen dessutom fått träningshjälp av **Kjell Hansen** som kört elitgruppsprogram med gänget tre gånger i veckan.

I helgen deltog Aspholm i finska mastersmästerskapen i Åbo och simmade snabbare än hon någonsin gjort. I 50 meter bröstsim slog hon i kallet på tiden 38,86 sekunder vilket är nytt nordiskt rekord i åldersklassen 45-49 år. Med det var hon drygt en tiondel snabbare än **Kate Sørensen** från Danmark som satte det dåvarande rekordet för två och ett halvt år sedan.

–Jag och **Miisa (Weuro)** som också var med blev nästan chockerade när vi märkte att tiden räckte så långt, säger Annika Aspholm.

Rekordhållare. Annika Aspholm överraskade sig själv och slog nytt nordiskt rekord på 50 meter bröstsim.

Foto: ANDREAS DIENERT

Hon beskriver loppet som ”ganska perfekt”.

–Jag hade en dålig målgång, jag har inte vanan i mig som gamla simmare som vet om det krävs två eller tre armtag innan de är i mål, så jag gled in i mål onödigt länge och där hade jag säkert kunnat ta några tiondelar, säger hon och fortsätter:

–Men jag fick en himla bra start, så det fungerade riktigt bra.

Hon har blivit starkare med

tiden och har fått bättre drag i armtagen vilket gör att hon kommer högt i vattnet.

–Men det är ju så där med simning, det går i etapper och helt plötsligt kapar man sekunder.

På FM blev det dessutom både guld och finskt rekord i 100 meter bröstsim med tiden 1.30,46 nytt åländskt rekord i 100 meter frisim med tiden 1.16,50 vilket gav ett brons.

–Bröstsim är min starkaste

gren, men jag tycker om de andra också.

EM i Spanien

Närmast på agendan väntar en endagstävling i Helsingfors i januari. Och framöver finns stora mål.

–Om vi har råd och möjlighet har vi tänkt delta i masters-EM i Spanien i höst. Tills dess ska jag lägga till mer styrketräning för att få mer kraft.

Miisa Weuro satte två nya

åländska rekord i åldersklassen 35-39 år. Hon simmade 50 meter rygg på tiden 48,28 vilket gav silver och 100 meter fritt på tiden 1.25,93. Weuro vann dessutom distansen 100 meter rygg.

Annika Aspholm vill gärna se fler ålänningar i mastersgruppen.

–Det är aldrig för sent att börja och man behöver absolut inte vara gammal simmare–alla är välkomna, säger hon.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Optinova sponsrar antidopning

■ÖSPELEN.

Dopningskontrollerna får en egen sponsor under öspelen på Åland nästa år. Det är företaget Optinova som går in och stödjer den biten.

–Optinova Ab har valt att stödja Öspelen 2009 utifrån ämnet: Rent spel och Antidopning. Detta för att det passar in på Optinovas förhållningssätt i kundrelationer och företagets sätt att arbeta internt med personalfrågor, säger Optinovas vd **Björn Kalm**.

Internationella öspelsorganisationen är ny medlem i den internationella antidopningsorganisationen WADA och medlemskapet innebär bland annat att dopningskontroller kommer att utföras under spelen på Åland.

Testerna utförs av svenska Riksidrottsförbundet och analyseras av dopninglaboratoriet på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge, ett forskningsanknutet och av WADA ackrediterat laboratorium.

–Eftersom kravet på dopningskontroller har uppkommit efter att Åland fick spelen har det medfört utökade kostnader för oss som arrangörer. Därför är vi otroligt glada över att Optinova har valt att sponsora den åtgärden, säger spelens styrelseordförande **Dick Ekström**. (jl)

Tionde plats för Ailanthé

■TRAV. **Kjell Mattssons** travare Ailanthé gjorde debut i ett V75-lopp i lördags. Öppningen var dock tuff och fyra-åringen höll inte hela vägen. Det slutade med en tiondeplats med tiden 1.14,4.

–Han blev kvar där bakom med krafter kvar. Det blev för tuff öppning så det gick inte att ligga kvar där ute utan vi fick chansa i dag. Det var sparat i mål idag, säger kusken **Tommy Zackrisson** till travnet.se.

Segrade gjorde danske Cantab Hill D.E. på 1.12,9 och premierades med 100.000 svenska kronor. (mt)

Uddamålsförlust för Järfälla IBK

■INNEBANDY. Järfälla IBK spelade i helgen sin sjätte match i Svenska superligan. Laget drog på sig sin fjärde förlust när man föll borta mot Umeå City IBK med 4–5. Laget ligger tolv i en haltande tabell.

Ålänningen **Andreas Ahlqvist** noterades inte för några poäng. (mt)

■FOTBOLL. Djurgårdens IF förlorade föll hemma mot Kalmar FF med 0–1 i helgens allsvenska match. Laget ligger nia i tabellen. **Daniel "Daja" Sjölund** vilades och fanns inte med i truppen.

Fin premiär för IFK-bowling

BOWLING. IFK Mariehamn gjorde en bra seriepremiär i division I med sju vinster av elva möjliga.

–Det gick enligt planerna, till och med lite bättre, säger **Mats Rosberg**.

IFK Mariehamn steg till division I i våras och hade i helgen seriepremiär. Facit blev sju segrar och fyra förluster i Kuopio, vilket placerar laget femma i tabellen.

–Det är en rejäl nivåskillnad mot tvåan, den vandrade vi ju genom utan problem. Det att vi ramlade ur ettan senaste handlade om stor respekt för de andra lagen och nervositet. Vi underpresterade helt enkelt, säger spelaren och lagledaren **Mats Rosberg** som tillägger:

–Nu gick det betydligt bättre.

Bäst individuellt i laget var **Mikael Wiik** med ett medel-

tal på 212,18 poäng följt av **Oskar Mattsson** på 204,3 och **Mats Rosberg** på 200,27. Wiik är inlånad från Norrtäljeklubben Ankaret och förstärker IFK under säsongen.

–Vi tyckte det var kul att ha honom med och han ville gärna fortsätta. Vi får se hur ofta han kommer med, han har ju en serie i Sverige också och ett jobb att kombinera med, säger Rosberg.

Behöver fler

Övriga i laget i helgens omgång var **Boris Bergman**, **Kenneth Danielsson** och **Ove Pellas**. Utöver det finns egentligen inga spelare att ta in i laget. Till exempel har den mångårige lagkamraten **Per-Erik Gustafsson** drabbats av en svårsläkt handledsskada och det är osäkert om han alls kommer tillbaka i spel.

–Men det finns en vi funderar på, **Marcus Björk** som har

Nöjda. IFK Mariehamn är nöjda över premiären i division I-återkomsten. Från vänster Boris Bergman, Kenneth Danielsson, Mats Rosberg, Oskar Mattsson, Ove Pellas och Mikael Wiik. Foto: PRIVAT

spelat riktigt bra i farmlaget. Så det kommer folk bakifrån och knackar på, det är precis det vi väntat på. Vi behöver egentligen ännu fler så vi får

en bred trupp med spelare att välja bland, säger Mats Rosberg.

Målsättningen för IFK är att hålla sig på den övre halv-

an av tolv deltagande lag. Det innebär att man slipper kvala nedåt.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Blyg kille. Linda Karlsson har cirka 30 Islandshästar. Här står Sindri, ett blygt föl som inte alls gillade att bli registrerad i går. Men efter en liten strid gick allt som det skulle. Foto: ANDREAS DIENERT

Här identifieras fölen på Talltorpa

HÄSTSPORT. Varje år registreras cirka 5.000 hästar i Finland. Tolv av dem ritades av och fick chip i nacken på Åland i går. Nyan var på plats och fick följa en intensiv jakt på de motvilliga fölen.

Eeva Karvonen från Egentliga Finlands hästavelsförening var på Åland i går och åkte runt för att identifiera föl. –Namn, registreringsnummer, chipnummer och alla andra uppgifter registreras till Hippos, säger hon. Hippos är den riksomfattande centralorganisationen för travsport och hästuppfödning. Varje år tillkommer cirka 5.000 hästar som tilldelas hästpass runt om i landet. –Men det är inte bara föl, utan också importerade hästar, säger Karvonen.

Springer iväg

Nyan är på plats när hon ska registrera tre unga hingstar vid Talltorpa islandshästar i Saltvik. Det är inte helt lätt att samla in fölen som helst vill stå tätt intill mamma framom att granskas ingående av Karvonen och hennes assistent Sanna Nyysönen. Det krävs en intensiv jakt runt hagen innan hingstarna Sindri och Leiknir fångas in. Bättre går det med Amadeus, det för-

sta Ålandsfödda frieserfölet. –Han är hur snäll som helst, intygar Linda Karlsson som äger hästarna. –Så här hårt arbete är det inte alltid, ofta går det ganska lätt. De är faktiskt mer rädda för mig än för vad jag gör, säger Eeva Karvonen.

Rakapparat

Hon inleder med att rita av täckningen på hästen, anteckna namn och föräldrar. Därefter börjar det som hästarna tycks uppleva som mest besvärligt; rakapparaten åker fram. Två fläckar rakas kala, i en skjuter hon in ett chip och från det andra tar hon ett blodprov. –Det är för att kontrollera att hästarna verkligen har den mor och far som ägarna uppger, säger Karvonen. Den här gången var det tolv hästar som registrerades, förra året var det 15 stycken. –Men också här handlar det om importerade hästar, säger hon. Linda Karlsson står för sin beskärda del från Talltorpa varje år. –Med 30 hästar blir det bara fler och fler föl varje år, säger hon och skrattar.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Blodprov. Eeva Karvonen tar här blodprov på Sindri. I bakgrunden assisterar Sanna Nyysönen. Foto: ANDREAS DIENERT

Bang In Line tvåa på Solvalla

■TRAV. Bang In Line, som tränas av **Roald Eriksson** gjorde en fin prestation i ett V65-lopp på Solvalla i söndags. Med **Torbjörn Jansson** i sulkyn slutade ekipaget på en andra plats med tiden 1.16,9 i det 2.140 meter långa loppet med autostart. För prestationen kunde ägarerna i Stall Ra Ta Ta inkassera 20.000 svenska kronor. Bang In Line har vunnit fem lopp på nio starter och har tjänat in 95.656 kronor i år. I samma lopp startade Cinnober Sign som tränas av **Ralf Gustafsson**. **Björn Goop** i sulkyn styrde in på en sjätte plats på tiden 1.17,2 vilket gav 3.000 kronor i prispengar. På samma bana startade både Smashing Eliza, med **Anna-Karin Rundqvist** på ryggen, och Mambo Nr Five, med **Stina Swartling**, i ett montélopp. Bägge ekipagen blev oplacerade. (mt)

Travvinst till åländsk spelare

■TRAV. En Harry Boy-kupong inlämnad hos Paf-Select gav hela 53.570 kronor i vinst under söndagens V65-omgång på Solvalla. Kupongen kostade 288 kronor och prickade rätt i alla sex avdelningar. (jl)

Sollentuna föll i seriepremiären

■VOLLEYBOLL. Johan Lindströms Sollentuna förlorade premiären i Elitserien mot Habo på hemmaplan. Slutställningen blev 1–3 (25–22, 23–25, 18–25, 17–25). Lindström spelade de två första seten samt byttes in i fjärde set. Han svarade för två poäng, båda i anfall. (mt)

Inga poäng för Englunds HHC

■ISHOCKEY. Robin Englunds Hudiksvall HC åkte på säsongens fjärde förlust i mötet mot LN 91 Hockey. Efter tre perioder blev slutresultatet 0–3. Laget ligger trea i division I, grupp B med 16 poäng på tio matcher. (mt)

Andra raka för handbollen

■HANDBOLL. IFK Mariehamns handbollslag vann sin andra raka match i Stockholmsseriens division IV. Laget vann borta mot Vassunda HK med 18–12. IFK ligger därmed femma på sex poäng i en haltande tabell. (mt)

HÄSTSPORT

Hopptävling på RK Sleipner, 26 oktober
Placerade ekipage
Klass 1, 70 cm 2 faser: Maeva Hachem–Jaavan Ässä (-) 0/0 fel, tid i fas 2 37,9 sek., Julina Jansson–Matilda Wildfire (ÅR) 0/0 43,5, Felicia Aalto–Hokus Pokus (RS) 0/4 33,7, Janina Eklund–Zack (RS) 0/4 39,2.
Klass 2, 80 cm 2 faser: Jennifer Schönberg–Cherokee II (ÅR) 0/0 27,2, Therese Johansson–Chablis (ÅR) 0/0 28,4, Sara Nylund–Soleij (-) 0/0 28,6, Janina Eklund–Zack (RS) 0/0 30,6, Sophie Salmelin–Antilloopia (RS) 0/4 28,4, Sanna Sjöblom–Stay Ups (-) 0/5 51,0.
Klass 3, 90 cm 2 faser: Tiina Rosenberg–Loovisa (ÅR) 0/0 32,0, Josefín Kevin–Stockmossens Ferrano (RS) 0/0 32,6, Maria Fagerlund–Quinto von Orshof Z (RS) 0/0 38,0, Cia Langebro–Schneewittchen (RS) 0/4 36,4.
Klass 4, 100 cm 2 faser: Nathalie Jansson–Matilda Wildfire (ÅR) 0/0 43,8, Tiina Rosenberg–Loovisa (ÅR) 0/4 45,4.

Sportens kom ihåg

■ **IF Åland-friidrott:** Funktionärs-träff inför öspelen 2009 i dag tisdag 19.00 i restaurangen på Wiklöf Holding Arena. Alla intresserade är välkomna.

■ **ÅIBF:** Ordinarie höstmöte torsdag 18.00. Stadageenliga förhandlingar.

■ **ÅID-friidrott:** Friidrottsutskottet håller valmöte, tisdag 4 november 19.00 i Vikingahallen, Jomala.

■ **ÅID-skidor:** Alla skidintresserade, skidresa till Idre 4-7 december. Anmäl dig till Char-

lotte på 04575267037 senast 10 november.

■ **ÅIGA:** Ordinarie höstmöte i dag tisdag 19.00 på Park Alandia Hotell. Stadageenliga förhandlingar. Därefter ledarträff inför öspelen 2009.

■ **Ålands Ryttare rf:** Obs! Nytt datum! Höstmöte torsdag 30 oktober 19.00 i stallkaféet på travbanan. Alla medlemmar välkomna! Vi bjuder på lite gott!

■ **ÅMK-folktrace:** Nu är det dags för förarlicenskurs. Lördag

15 november ska vi ha utbildning för er förare och funktionärer. Anmäl er till Åse Ask senast 7 november.

ÅSSF-skytte: Viltmål cup 1 10m rörligt mål onsdag 18.30 på Bredmobanan. OBS! Se dag.

IFK testar mittfältare

FOTBOLL. Knappt har säsongen slutat förrän nya spelare är på ingående. Den här veckan testar nämligen IFK Mariehamn mittfältaren Marcus Olofsson, 26, från Sandvikens IF.

IFK Mariehamn har redan **Mattias Wiklöf**. Nu kan ännu en Sandvikens-spelare bli klar för klubben. Det handlar om den centrala mittfältaren Marcus Olofsson.

–Jätteroligt, ett kvitto för att det gått bra för mig den här säsongen, säger Olofsson till Arbetsbladet.

Sandviken slutade på en femteplats i sin division II-zon och Olofsson gjorde lika många mål under säsongen. Tidigare har han bland annat representerat GIF Sundsvall och Friska Viljor.

–Killarna går på semester den 1 november och det här var den enda möjligheten att praktiskt ordna något, säger IFK Mariehamns klubbdirektör **Peter Mattsson**.

Är tillräckligt bra

Det var samma agent som tip-

sade IFK om Mattias Wiklöf som nu tipsat om Olofsson. Wiklöf har själv spelat en säsong med Olofsson i Sandviken och beskriver honom som en bra tvåvägsspelare. Wiklöf har dessutom ett litet minne från säsongen 2007.

–Vi har alltid en omröstning i publiken om vem som varit årets spelare och jag vann med en eller två röster före honom.

Vad är han för typ av spelare?

–Han har en bra inställning och det är en seriös kille. En sån som IFK skulle knyta till sig, säger Wiklöf.

Det låter lite som din spelstil?

–Fast han har fler kvaliteter och har mer boll i sig. Jag är mer en slitvarg. Han är visserligen också en slitvarg men är bra med båda fötterna och har bra teknik.

Och om du hade fått bestämma?

–Hade jag fått bestämma hade vi haft honom till nästa säsong. Jag vet att han är tillräckligt bra, säger Wiklöf.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Sportkrönikan / Johan Larsson

Nu måste IFK bli ett proffslag

Förmodligen påbörjade han löpningen någon gång i den första halvleken. Redan innan **Jani Lyyski** ens visste att just den passningsmöjligheten ens fanns.

När sedan **Tommy Wirtanen** rundade **Tuomas Peltonen** i Honkas mål och satte dit 3–2 jublade hela WHA som om IFK precis säkrat ett nytt kontrakt. Eller som om de återigen tagit steget upp i ligan.

För visst var det lite så det ändå kändes. I säsongens sista match tog IFK Mariehamn fram alla nödvändiga krafter och visade att laget trots allt kunde säkra kontraktet på egen hand. Utan någon hjälp av Jaro. Utan någon hjälp av RoPS.

Men för en klubb som inom tre år siktar på spel i Europa ska det inte vara kring kvalstrecket som säsongen summeras. Det vet IFK:s ledning, det vet spelarna och det vet inte minst lagets supportrar. Likväl blev det så och kanske är det inte så konstigt.

Ett lag som endast har få spelare med heltidskontrakt är inte ett lag som kämpar om medaljerna i ligan. Ett lag som måste träna före eller efter normal arbetstid är inte ett lag som är med i toppstriden.

Det är här som IFK ska börja. Till nästa säsong måste samtliga spelare i truppen vara heltidsanställda. Inte bara tolv som det nu finns styrelsebeslut på. Något annat alternativ finns inte. Eller, det finns ett annat alternativ, men då pratar vi om en målsättning som hamnar vid att stanna sig kvar i Tipsligan.

Finns inte heltidskontrakten där finns heller inte längre de inhemska spelarna kvar. De som länge ställt upp för sitt lag blickar nu vidare. Tommy Wirtanen ska testspela för Örebro, **André Hansell** har fått lite speltid i slutet och Jani Lyyski kringgårds ideligen av rykten.

Finns inte heltidskontrakten där lär IFK samtidigt inte kunna locka till sig spelare från något annat än division II i Sverige. Så är verkligheten i dag och det lär inte ta IFK ut i Europa. Men vad finns då kvar?

Jo, kvar finns bara en kontinuitet som handlar om att vänta in nästa transferfönster. De senaste två säsongerna har IFK Mariehamn nämligen inte haft ett tillräckligt slagkraftigt lag vid säsongens start. Inte slagkraftigt nog för toppstriden i alla fall.

Förra säsongen var det tolv matcher utan förlust som räddade kvar IFK Mariehamn. Förra säsongen var det **Daniel Johansson** som breddade truppen när målen inte kom. I år räddades IFK av fyra raka hemmasegrar och tre inlånade spelare från Allsvenskan.

Med andra ord. Det går inte att fortsätta även nästa säsong med att ge spetskompetens åt truppen först när höstsäsongen börjar. Den måste finnas där från första avspark. Från den första matchen. Med ett heltidskontrakt i handen.

Putsade sitt rekord. Med en poängs marginal lyckades Maria Liewendahl förbättra sitt personbästa.

Siktar på att bli bättre skyttar

SKYTTE. Framgångarna haglar tätt över Ålands sportskytteförenings juniorer. Och för att de inte ska tappa teknik och fokus gästade den erkända tränaren Christer Lassus föreningen på deras årliga träningsläger.

En gång per år arrangerar Ålands sportskytteförening, ÅSSF, ett träningsläger på skjutbanan i Bredmo i Lemland för ungdomar från hela SFI-området.

Normalt sett är intresset bland juniorerna stort, men oturligt nog sammanföll helgens läger med en större tävling i Lovisa. Deltog i år gjorde därför enbart ålänningar med undantag från tre juniorer från Raseborgs Skyttar.

Experthjälp

I vanliga fall tränas juniorerna av sina föräldrar. Men i samband med träningslägret gästade Christer Lassus från SFIs skytteförbund föreningen för att ge tips, råd och se vilka brister som finns i den redan pågående träningen som han kan rätta till.

–Jag tittar mest på siktbild och skjutställning. Det är fantastiskt vad de tar åt sig. Trots att de är så unga kan man tro att vissa har 20 års erfarenhet, säger han.

Nytt rekord

12-åriga **Maria Liewendahl** har dock inte mer än tre års skytte

Debuterade. 13-åriga Mathias Nordberg har hunnit med att bli både FM-tvåa i luftgevärsskytte och i miniatygevär. I lördags gick han upp en klass till 16 år, och lyckades där skjuta hem segern.

bakom sig. Men på den tiden har hon hunnit med många tävlingar inom SFI och därtill många nya rekord. Bland annat putsade hon sitt gamla rekord från 176 till 177 poäng under lördagen på en tävling som avslutade första lägerdagen.

–Christer har lärt mig nya saker jag ska tänka på när jag skjuter för att bli ännu bättre. Bland annat att jag ska lägga tyngden på hälen i stället för på tån som jag nog gjort innan, säger hon.

Och kanske var det den förbättrade tekniken som gjorde att hon tog hem segern i sin klass.

Siktar på FM-guld

Mathias Nordberg, 13 år, har redan hunnit med att bli FM-tvåa i både luftgevärsskytte och miniatygevär. Under lördagen sköt han för första gången i 16-årsklassen, och därför utan stöd.

–Jag ser lägret som en extra

Snabb skytt. Trots att Leo Jansson hade en timma på sig att skjuta sina skott var 15 minuter allt han behövde.

träning därför att mitt nästa mål är att vinna FM, säger han.

Och han får nog ses vara ett steg närmare målet efter succé han gjorde i debuten då han vann sin klass på 379 poäng.

Det fanns även andra ålänningar som presterade bra i Ålandsträffen. För de övriga åländska rekorden stod **Andreas Virtanen**, 580 poäng i A20 och **Elin Liewendahl**, 382 i D16, vilket gav dem segern i respektive klass. Övriga klassvinnare blev **Leo Jansson**, 251p i klass MS14, **Jonathan Grönlund**, 184 p i klass S10, och **Daniel Liewendahl**, 174 i klass S8.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 469

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Rutinerat besök. Christer Lassus besöker Bredmo skjutbana en gång per år för att dela med sin av sin rutin och kunskap på Ålands sportskytteförenings årliga träningsläger.

Tre segrar var för bowlinglag

■BOWLING. Den andra omgången i riksseriens division IV spelades i Salo i helgen. De åländska lagen BK Komet och IFK Mariehamn II vann båda tre mat-

cher var samt förlorade två. Det innebar att IFK steg en pinne till fjärde plats med Komet stannade kvar på en andra plats i tabellen.

Bästa ålänning individuellt

Lyyski blev publikens lirare

■FOTBOLL. Det blev som väntat **Jani Lyyski** som tog hem utmärkelsen årets Pohjola-spelare i Tipsligan. Det är publiken som röstar fram matchens spe-

lare och precis som förra året fick Lyyski flest röster.

Av säsongens 26 matcher blev Lyyski framröstad 13 gånger vilket är en röst mer än tvåan **Ville**

Hansen vann i Stockholm

■SEGLING. Alandia Sailing Teams **Björn Hansen** och hans besättning bestående av **Mathias Bredin**, **Fredrik Ap-**

pelgren, **Lasse Tapper** och **Anders Jönsson** hade en bra helg i Stockholm. Laget seglade in som första båt i tävlingen GSYS

var IFK:s **Marcus Björk** som var nästbäst i hela omgången med ett snitt på 205,60 poäng. Bäst i Komet var **Kim Nyman** som var fyra totalt med snittet 199,40 poäng. (mt)

Koskimaa. Trean **Titi Essomba** fick sju röster.

Mattias Wiklöf blev näst bästa spelare från IFK med fyra röster. (jl)

October Match Race som rankades som en grade 3. Med var också **Oscar Dannström** som slutade på en femte plats. (mt)

SPELA

BINGO

med lyckotavla

På Paf Casino
på Torggatan 14
alla **TORS**DAGAR kl. 19

- 5 raders BINGO
- Lyckotavla, vinster 34€ – 336 €
- Kvällens poängplockare: 3 kg kaffe och 1,5 kg kaffe

Nyttan av skattesänkningar

■ **Anthony Salminen** hävdar envist att minskad skatt på arbete ökar arbetstagarens arbetsinsats. Som bevis för detta menar Salminen att statens skatteintäkter ökar år från år i de nordiska länderna tack vare regeringarnas skattesänkningar. Detta kan vanligt folk se genom statistik enligt Salminen, utan att han för den skull åskådliggör detta mer noggrannare för oss som tvivlar på hans så självsäkra ståndpunkt. Enligt mitt förmenande bortser Salminen i sin rimlighetskalkyl från den komplexitet denna fråga har. Om man tänker sig att inkomstskatten sänks

med syfte att öka arbetsinsatsen så uppstår en problematik kring de bidrag som arbetstagaren tänkas kunna erhålla. Många av de bidrag och avgifter som våra medborgare erhåller och betalar (t.ex bostadsbidrag eller barnomsorg) är inkomstrelaterade vilket kan göra att om arbetsinsatsen ökar, minskar också bidraget eller ökar avgiften. I en sådan situation är det lika rimligt att tro att arbetstagaren inte ökar sin arbetsinsats. Denna problematik rör i första hand de som finns i de lägre inkomstgrupperna.

En annan problematik är priset på fritiden till förhållande av arbetsinsats. Om löneinkomsterna stiger på grund av en skattesänkning blir fritid relativt sett dyrare. Detta kan då leda individen till att det lönar sig att arbeta mer. Detta är den så kallade substitutions-effekten. Det faktum att individen har fått en högre inkomst gör dock att denna kan uppnå en högre nyttonivå utan att öka arbetsinsatsen, alternativt välja att arbeta mindre och behålla samma nytta som innan. Detta är den så kallade inkomsteffekten. En sänkning av skatten

ger sålunda både en substitutionseffekt och en inkomsteffekt som drar åt olika håll när det gäller effekten på arbetsutbudet. Avgörande för individens beteende blir vilken effekt som då är störst. När det gäller frågan om att delta eller inte delta i arbetskraften så bortfaller inkomsteffekten helt för, individer som står utanför arbetskraften. De får inte del av en skattesänkning på arbetsinkomster om de inte träder in på arbetsmarknaden. Enligt Salminen borde många av de som ligger under fattighedsgränsen på Åland (13

%) kunna börja arbeta lite mera och på så sätt öka sin välfärd. Enligt utredningen om ekonomisk utsatthet och social trygghet på Åland finns bland dessa siffror ekonomiskt bl. a utsatta ensamstående föräldrar med barn (beroende av bostadsbidrag, barnbidrag, förebyggande utkomststöd), ensamstående förälder utan hemmaboende barn som betalar underhållskyldighetsbidrag. (beroende på inkomstens storlek), ensamstående män och kvinnor (beroende av bostadsbidrag). Hur har Salminen tänkt att till exempel en äldre ensamstående kvinna

i åldersgruppen 70- 90 år med enbart folkpension skall kunna öka sin arbetsinsats för att öka sin välfärd eller en ensamstående trebarnsförälder beroende av bidrag och utkomststöd, om bidragen samtidigt sänks och barnomsorgsavgifterna ökar. Det vore intressant att få veta vilka de många är som Salminen tänker på. Många som ligger under fattighedsgränsen är ointressanta för arbetsmarknaden då de bland annat är för gamla eller har fel utbildning för att komma ifråga för de arbeten som erbjuds

Henrik Lagerberg (s)

Fakta om parkeringshus

■ **Det finns** tydligen en del olika uppfattningar om hur parkeringshus-bygget borde göras. **Folke Sjölund** redovisar sina i en insändare. Jag vill framställa. en annan syn på saken Parkeringsutrymmet har kommit till på grund av att staden lovat se till att Alandica har parkeringsplatser. En orsak till bygget är också att landskapsregeringen vid självstyrelsegården har ett parkerings-underskott. Det åtgärdar landskapsregeringen via medfinansiering av bygget.

Samarbete över gränsen Mariehamn-landskapsregeringen är möjligt, viktigt och naturligt och ekonomiskt intressant. Bygger vi enligt Folke Sjölund idé kostar 130 platser cirka 35.000 /st medan de i Alandica-alternativet kostar c:a 25.000 /st. Det är klart att man kan jämföra med bilmärken men man kommer utmärkt fram i en billig bil. En

fördel är att parkeringen ligger på Alandicas tomt i stället för på stadens mark, staden har som bekant knappt med tomter och mark. I **insändaren** hävdas att stadsplanefrågorna skulle vara svåra. Det hör till saken att delar av denna parkering finns med i bygglovets för Alandica!! Då är det inte svårt att ordna det formella. Parkering under mark kan inte vara något problem. När det gäller entreprenören och skadestånd så är villkoren för att skriva kontrakt om Folke Sjölund förslag inte heller fyllda. Beställaren (staden) har rätt att förkasta alla anbud. Jag tycker inte heller att en eventuell ersättning för entreprenörens arbete i sig är oskälig, pengar finns att ta av. **Arbetsmodellen:** Staden gör upp med landskapsregeringen om parkering, det finns stora fördelar också för Alandica.

Kk-hus. ”Staden gör upp med landskapsregeringen om parkering, det finns stora fördelar också för Alandica.” skriver insändarskribenten. Foto: JONAS EDSVIK

Byggbuden till staden förkastas. Landskapsregeringen kontrakterar parkeringsutrymmet som ett tillägg till Alandica. Staden köper ett antal parkeringsplatser i garaget. Platserna kan sedan säljas till tomtägare som står i beråd att bygga och har trångt på tomterna. Vi talar om en besparing för staden (med lite salt i grö-

ten för landskapsregeringen) som i stort motsvarar vad som krävs i ökat årligt resultat för att staden skall ha ekonomin i balans enligt objektiva kriterier. PS: Ett utmärkt exempel på besparing som en bättre samhällsstruktur leder till.

Lennart Isaksson

Panikångest är en djävulsk sjukdom

■ **Många** har tyvärr drabbats av denna hemska sjukdom. Den gör så att människor blir inlåsta i sina lägenheter och hus. Ingen kan förstå hur det är om man inte själv har upplevt det. Paniken är ju att man vet inte vart man ska ta vägen. Dessa fysiska symtom, med kallsvettningar, andnöd, yrsel hjärtklappning och naturligtvis det värsta är ju att man tror man dör. Det fysiska är inget man inbillar sig utan, allt upplever man på riktigt.

Tyvärr kan varje människa råka ut för detta. Det behövs ”bara” något traumatiskt som händer i livet och plötsligt dyker det upp. Rädslan är ju att få nästa anfall och var man befinner sig. I början skrämdes jag fullständigt livet av busspassagerare när jag låg och kravlade på golvet i bussen. Det är mycket viktigt att man pratar om det och att man säger till sin omgivning att man har denna sjukdom. Det har ett psykologiskt värde och kan förhindra anfallen. Det här är inget att skämmas över, det är så att man är inte tokig Inte mer

än någon annan. **Men själsliga** sjukdomar har en tendens att få lite mindre utrymme i massmedia. Många går naturligtvis omkring och det syns inte, men tro inget annat att det är lika hemskt som någon fysisk sjukdom. Själv drabbades jag så tidigt som i tolv årsåldern 1959. Så jag har haft det snart i 50 år. Det som vore adekvat i detta sammanhang är att dessa tysta sjukdomar borde få mer utrymme. Lika väl som man pratar om fysiska åkommor borde detta vara en självklarhet att kunna få ut en information till allmänheten. För jag lovar att det det finns inte mycket till kunska-per inom detta område.

Man läser för sällan i tidningar hur denna sjukdom är förödande för människor inte minst ungdomar. Så visst fodras det en nationellt upplysning om dessa tysta sjukdomar. För tyvärr lider många kanske upp mot 800.000 i tysthet

Bo Grapensskog Växjö

► UTHYRES

LÄGENHETER UTHYRES
Smedsgr 7,M:hamn
1rum, sovalkov+kök
55m². 460€. Ledig
Murargr 2, M:hamn
3+kök 81m². 854,50€ från1 nov.
Murargr 2, M:hamn
1+kokvrå. 25m².
Möblerad. el ingår. 377€
Från 1dec, ev tidigare
Bamböle radhus
1+kokvrå. 20m². 220€ Ledig
Kvarnbo
1+kokvrå. 35,5m². 346€. Ledig
Emkarby skola
Klassrum för verksamhet eller förråd. Ledigt
Murargränd 1
140m² lokal (Bild och formskolan). 950€
Från 1 februari.

Svar till:
patriks.maleri@aland.net
Disponent:
040 48 25 700, dagtid

► ÖVRIGT

Byggnads- och renoveringsarbeten
Minst en veckas projekt eller längre.
Bygg & renovering J.Nyvall
040-722 0417

► LEDIGA PLATSER

Vi söker snarast en **Varuexpeditör** till vår expeditionsavdelning. Jobbet kräver att du kan tala och skriva flytande svenska.
Ring 23622 / Åsa Dahlman eller skicka e-mail: asa.dahlman@dahlmans.aland.fi

Seminarium om kriget 1808-09

■ I söndags uppmärksammade föreningen Allsvensk samling på Åland att det gått 200 år sedan kriget 1808-09. Det gjordes genom ett seminarium i lagtingets auditorium. Seminariet öppnades av talman **Roger Nordlund**. I sitt öppningstal sa han bland annat att kriget mellan Sverige och Ryssland för 200 år sedan i förlängningen kom att bli av avgörande betydelse för både Finlands självständighet och Ålands självstyrelse.

Seminariets första huvudtalare var filosofie doktor **Kenneth Gustavsson**. Han berättade om bakgrunden, händelseförloppet och tiden efter Gustav den IV Adolfs vistelse på Åland för att leda kriget i Finland. Han visade även upp många OH-bilder som gav en bild av hur livet var både för militären och för lokalbefolkningen på Åland under krigstiden. Seminariets andra huvudtalare var Eckerös kommundirektör **Jörgen Lundqvist**. Han berättade om folkupp-bådet i maj 1808 som tog sin militanta början i Finström. Han berättade också om sommarens Gummerusfest som firades på Öland i maj 2008. Ungefär 60 personer deltog i seminariet. (ml)

Annonsera i den tidning du själv läser!

Fiske i grumligt vatten

■ I sin insändare om sportfiske i Föglö filosoferar **Mats Granesäter** (s) bland annat om avundsjuka och svunna tider. En av hörnstenarna i vårt nuvarande demokratiskt skapade samhälls- och rättssystem är individens frihet och den grundläggande rätten för alla att bestämma över sig själva och sin egendom. Vill till exempel Granesäter dela med sig av sitt eget fiskevatten till turister och andra fiskeintresserade är han varmt välkommen att göra det. För det kan väl inte vara så att det är det som den refererade avundsjukare handlar om, att han eventuellt inte har något eget fiskevatten att dela med sig av?

I de svunna tider (1988) som refereras till i insändaren fanns också ett alternativt

samhällssystem, frekvent använt i våra östra grannländer, som inte var lika noga med individens rätt till egna val. En ideologi som jag är säker på att de ”välbeställda ryssar” som Granesäter hänvisar till i sin insändare, är minst lika glada för att ha gått i graven som de flesta av oss andra är. **Den** brännande frågan om sportfiskets framtid på Åland handlar egentligen bara om en enda sak – respekt för rätten att låta var och en besluta om nyttjanderätten av sin egen egendom, må vara stuguthyrare, vattenägare, fritidsfiskare eller ”välbeställda ryssar”. Men låt för guds skull var och en ta sina egna beslut – det vinner alla på!

”Turistvän och vattenägare”

TV-programmet

7.00 Gomorron Sverige [56426848]
10.30 UR [3514732]
13.00 Rapport [49577]
13.05 Hockeykväll (R) [424225]
13.35–14.05 Toppform (R) [863190]
14.40 Med glorian på sned [3862954]
FILM Svensk komedi från 1957. I rollerna: Sickan Carlsson, Sture Lagerwall.
16.10 Gomorron Sverige [2494732]
17.00 Rapport [53645]
17.05 Hannah Montana [9909751]
17.30 Lilla Sportspegeln [7138]
18.00 Bolibompa [57683]
18.00 Tess och Ubbe [13954]
18.10 Yoko! Jakamoko! Toto! [3948041]
18.15 Slut för idag... tack för idag [282225]
18.30 Piggley Winks äventyr [62206]
18.55 Sportnytt [3924461]
19.00 Rapport [56596]
19.10 Regionala nyheter [6795616]
19.15 Go'kväll [609080]
Magasin. Maud Sparrman från Umeå lär sig att dansa tango tillsammans med David Watson i dansskolan.
20.00 Kulturnyheter [69747]
20.15 Regionala nyheter [4166867]
20.30 Rapport med A-ekonomi [802]
21.00 Packat & klart [913]
Resemagasin. Årets Thailands-feber närmar sig.
21.30 Andra Avenyn [374]
Svensk dramaserie från 2008. Utpressning. Även 29/10, 1/11.
22.00 Dom kallar oss artister [515]
I premiärprogrammet tar Håkan Hellström med oss på en resa genom sitt älskade Göteborg. Även 1/11, 2/11.
22.30 Morgonsoffan [886]
Humorprogram.
23.00 Skamgrepp [4958461]
FILM Amerikanskt drama från 1994. I-rollerna: Michael Douglas, Demi Moore.
1.05 Kulturnyheter (R) [3636010]
1.20 Höök [9002813]
Polisens misstankar mot vem som skjutit dieselsmugglaren Sören riktas nu mot ett minst sagt oväntat håll.
2.20–7.00 SVT24 [68773962]

10.30 24 direkt [38583157]
16.05 Annas eviga (R) [8134848]
Samtalsprogram. Även 31/10.
16.35 Grosvold (R) [6953867]
Norsk pratshow från 2008.
17.20 Zapp Europa (R) [99436]
17.50 Perspektiv [35022]
Aktualiteter, debatt, samtal och reportage på teckenspråk. Även 1/11.
18.20 Nyhetstecken [6990954]
18.30 Oddsat [82596]
18.45 Utiset [916770]
Finskpråkiga nyheter.
19.00 Sinatra och FBI [54935]
Amerikansk historisk dokumentär från 2007. FBI spionerade på Frank Sinatra mellan 1944 och 1980 med tron på att han var ett hot mot USA.
19.55 Rapport [6602596]
20.00 Vem vet mest? [7645]
Frågesport. Även 2/11.
20.30 Dr Åsa [6916]
Populärmedicinskt hälsoprogram. Före penicillinets upptäckt var den vanligaste dödsorsaken infektionssjukdomar. Även 31/10, 2/11.
21.00 Rakt på med K-G Bergström [1225]
Intervjuprogram. Programledare: K-G Bergström. Även 2/11.
21.30 Debatt [6616]
Debattprogram. Programledare: Janne Josefsson. Även 29/10.
22.00 Aktuellt [7409]
22.30 Säsongstart: Korrespondenterna [9480]
Utrikesmagasin. Del 1 av 8. SVT:s korrespondenter granskar turistindustrin som seglar obörd genom den ekonomiska krisen. Programledare: Erika Bjerström. Även 1/11, 2/11.
23.00 Sportnytt [74111]
23.15 Regionala nyheter [3088886]
23.25 Rapport [7271521]
23.30 Eftersnack [93664]
Regional pratshow. Även 29/10.
23.55 Världen (R) [7807480]
Dokumentärserie. Även 31/10.
0.55 Sverige! (R) [4217788]
Kulturmagasin. Även 29/10.
1.55 Beckman, Ohlson & Can (R) [6340813]
2.25–2.50 Smarta djur (R) [6900271]
Brittisk vetenskapsserie från 2008.

7.30 Nanny [480916]
8.00 Våra bästa år (R) [2935138]
8.55 Montel Williams show [2967751]
9.50 Top model 6 (R) [2346732]
10.45–11.40 Oprah Winfrey show (R) [3458751]
12.30 Rachael Ray [2197683]
13.25 Alla älskar Raymond [8348770]
13.50 Våra bästa år [8582577]
14.40 Oprah Winfrey show [4707138]
15.35 Close to home [5553190]
16.30 Just shoot me [680954]
17.00 Top model 6 [647374]
18.00 Extreme home makeover [641190]
Amerikansk inredningsserie från 2007. Ty Penningtonoch hans händiga team bygger ett nytt hem åt familjen Swenson-Lee medan familjen skickas på semester i Disneyland.
19.00 Navy CIS [493480]
Amerikansk kriminalserie från 2004. Del 11 av 22.
20.00 2 1/2 män [326585]
Amerikansk komediserie från 2006. Del 12 av 24. Berta blir glad när hon får veta att Alan dejtar hennes dotter, Naomi.
20.30 Sjukhuset [776026]
Svensk dokumentärserie från 2008. Överläkaren Stefan träffar Mohammed som har drabbats av en blodpropp.
21.00 Rosa Bandet-galan [658515]
Direktsänd fala till stöd för bröstcancerfonden. På scenen står bland annat Anastacia, José Gonzalez, Lena & Orup, Uno Svenningsson och Sonja Aldén. Programledare: Renée Nyberg, Hasse Aro.
23.00 Closer [638751]
FILM Amerikanskt romantiskt drama från 2004. I rollerna: Natalie Portman, Jude Law.
1.00 2 1/2 män (R) [4400487]
1.30 Navy CIS (R) [1900981]
2.25 Förhåxad [9929962]
3.15 Drew Carey show [6293184]
3.45 Chasing Papi [4673287]
FILM Amerikansk komedi från 2003. I rollerna: Roselyn Sanchez, Sofia Vergara.
5.05–6.00 Huff [7091707]

6.50 Nyhetsmorgon [51797480]
11.00 Nyheterna [624683]
11.05 Efter tio [2058461]
12.00 Nyheterna [924436]
12.05 Efter tio, forts [204374]
12.45 Hem till gården [419848]
13.10 Hem till gården [1727022]
13.45 Nyhetskanalen [8791206]
14.00 Trav: Dagens rätt [216393]
14.30 Full bricka [7354848]
15.25 Nyhetskanalen [6966645]
15.30 Doktorn kan komma (R) [872914]
16.25 Will & Grace (R) [8144954]
16.55 That '70s show (R) [8132119]
17.25 That '70s show (R) [174139]
17.55 Doctors [8474041]
18.55 Postkodlotteriets 50-50 [7035428]
19.20 Keno [458523]
19.30 Lokala nyheter [223138]
19.35 Lokalt väder [1166119]
19.40 Ekonominyheterna [5992596]
19.50 Vädret [5981480]
20.00 Nyheterna [126567]
20.30 Postkodmiljonären [576008]
21.00 Äntligen hemma [427008]
Svenskt inredningsprogram
22.00 House [522472]
Amerikansk dramaserie från 2006. Del 18 av 24.
23.00 Nyheterna [652751]
23.25 Sporten [3417596]
23.35 Vädret [5039157]
23.38 Lokalt väder [305039157]
23.40 Rosenberg: Amerikas val [5472577]
0.40 'Allå, 'allå, 'emliga armén [1484349]
Svenskt samhällsprogram. Göran Rosenberg reser runt i ett USA med kollapsad bostadsmarknad, ett snedvridet sjukvårdssystem och ett allt trögrörligare klassamhälle.
1.15 Jordan, rättsläkare (R) [8198078]
2.10 Numbers (R) [4677726]
3.00 Advokaterna (R) [8593455]
3.45 Kung av Queens (R) [6961542]
4.10 South Park [6952894]
4.35 South Park [1295436]
4.55 Deadwood (R) [3640252]
5.50–6.50 Auschwitz (R) [6598523]

6.00–10.00 God morgon med A-laget
16.35 Allt ljus på: Marion Rung
Schlagersångerskan Marion Rung möter Thomas Lundin i ett samtal kryddat med musik.
17.14 Kortnytt
17.15 Made in Europe
Slovakien. Miska bor i en by i norra Slovakien nedanför de vackra Tatraberget.
17.30 Om du var jag
Att vara fattig. En programserie som tar upp små och stora frågor i livet.
17.45 BUU-klubben
Voffy får brev.
18.15 TV-nytt
18.30 Dok: I Damernas detektivbyrås spår
Botswana i södra Afrika är spelplats för de populära böckerna om "Damernas detektivbyrå", som blandar myt och verklighet. Vi träffar den skotske författaren Alexander McCall Smith på jakt efter nya mysterier att lösa. En svensk dokumentär.
19.25 Oberättat: Drömmen
19.30 Loppshop
Freja och Sebba följer med finalisterna i Melodi Grand Prix på deras utbildningsläger i Karis, och Testloppet testar karaokespel.
20.00 TV-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 Obs
21.00 Sportmagasinet
21.30 Konsulternas krig
Del 2 av 8. "Samarbete är nyckeln!".
22.00 Dödligt bevis (R)
Del 3 av 4. Irländsk thriller i fyra avsnitt om människo-handel, penningtvätt och en smutsig valkampanj i Dublin.
22.50 Kvällsnytt
22.55 Ratatosk
Kulturmagasinet Ratatosk – upplevelser, upptäckter och tankar.
23.25–23.39 Oddsat

ÅLANDSKANALEN

Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.

Nyheter/Sportmagasinet.
Gäst: Tomas Fonsell, kommersiell chef på IFK Mariehamn.
Programledare:
Johan Larsson.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

6.45–10.00 Gomorron. Med Petronella Thorén. **6.50** Beträktelse. Av Pia Lassila. Sänds även c:a kl. 19:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** Musikaletten. Vi-sor. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till den andra delen av kapitlet Jag träffar Panter ur sagan Dylan Plymsvans, skriven och uppläst av Ann-Christin Waller. Hela kapitlet sänds även på fredag kl. 11:30. **10.00–14.00** Mittpådan. Med Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kulturen. Sänds även kl. 16:45 och i repris på lördag kl. 08:15. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Rätt skall vara rätt. Frågetävling. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Lyssnarnas telefonönskemusik. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Min musik. Sänds även på lördag kl. 14:00. Med Liv Örneryd. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland idag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Tony Wikström. **16.15** Apropå. Programmet aktualiserar viktiga ämnen i form av reportage och gäster. Du som lyssnar kan också höra av dig med dina funderingar och erfarenheter kring det aktuella ämnet via mess och mail. Sänds i repris på lördag kl. 12:00. **17.00** Ålandsnytt. Sänds även kl. 18:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Sänds även kl. 19:00. **18.06** Musik. **18.30** Gäst i Gomorron-studion. Repris från Gomorron. **18.40** Musik. **19.00** Ålandsnytt. Repris från kl. 16:00. **19.10** Åland idag. Repris från kl. 15:15-16:00. **20.00** Ålandsnytt. Repris från kl. 17:03. **20.03** Åland idag. Repris från kl. 16:10-16:45. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris.

"Sportmagasinet"

kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.55 Ettans morgon-tv [39440577]
9.15 Dalens härskares (R) [5025732]
10.05 Nöjesrävarna [6411770]
10.30 Inkorrekt, Tuomas Enbuske!: Mer global exploatering! [2022]
11.00 Tv-nyheter [93867]
11.05 Livet i Ballykissangel (R) [3613770]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [63480]
13.00 Tv-nyheter [34645]
13.05 Gudstjänst [4264358]
14.05 Mannen och havet [4757480]
14.30 Läkarna [4062]
15.00 Tv-nyheter [59867]
15.05 Antikviteter och mysterier [6611157]
15.55 Jaakko och världserövrarna [453867]
16.30 Djävulen och kanalen [1190]
17.00 Tv-nyheter [81428]
17.08 Livet i Ballykissangel (R) [300684374]
18.00 Tv-nyheter och väder [3935]
18.30 Bli herre över plånboken [1954]

Del 1. Ensamföräldern Peters inkomster är inte stora nog att leva på. Man prutar på allt, men inget hjälper. Nu behövs experthjälp!
19.00 Kyrkoherden i Dibley [935]
19.30 Naturstund: Långstjärtad manakin i lära [206]
20.00 En sann historia: Mannen som överlevde [119]
20.30 Tv-nyheter och väder [87480]
20.55 Sportrutan [8330886]
21.00 Cranford: en småstads-idyll [89157]
21.55 Vivienne Vyle [605138]
22.25 Säg att du älskar mig (F15) [7072770]
23.15 Tv-nyheter [3575312]
23.20 Extras – Jag vill också bli stjärna [7205157]
23.50 Prisma: Elchocksbehandling [9045393]
0.55 Nyhetsfönster [76191829]
1.00 Nyhetsfönster [75741558]
4.00–5.55 Nyhetsfönster [5321894]

6.00 Tellus-frågesport [7355954]
6.50–8.19 Lilla tvåan [1841916]
8.19 VildaMicken: Veckopeng [402778954]
8.34 Poinzi [401194288]
8.53 På gräsrotsnivå [302894916]
9.00 Oddsat [13157]
9.15 Regionala nyheter [2695138]
10.35 Hjärtan i brand [1105931]
11.00 Djursjukhuset [9683]
11.30 På riskgränsen: Djuploda Amazonas [2770]
12.00 Återvinningsbröderna [13119]
12.20 Inrikesprofilen [1869577]
12.35 Den rätta frågan [77428]
13.00 Skepparkvartetten [3721683]
FILM Finsk komedi från 1952. I rollerna: Liisa Tuomi, Kauko Käyhkö.
14.20 Under Polstjärnan: Jordfästningen skett i stillhet (R) [145206]
14.50 Galen grej [166799]
15.20 Den mänskliga faktorn [1493867]
16.10 McLeods döttrar [4578461]

16.55 Norge runt [9754157]
17.00 Lymarna! [18935]
17.23 Lilla tvåan [300944409]
18.00 Den rätta frågan [96799]
18.25 Hjärtan i brand [9792003]
18.50 Tv-nyheter [1815596]
19.00 Regionala nyheter [27596]
19.10 Sportrutan [7481003]
19.15 Tvåans höstväder [7488916]
19.20 Akuten [7482596]
20.00 Familjen Metsola (R) [17428]
20.50 Gå fint i koppel [3149312]
21.00 Aktuella tvåan [24732]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [8644003]
22.05 Dokumentärprojekt: Leva med björn [2984577]
22.55 Ögonvittnet: Grannhelvete [9844119]
23.25 Musik-tv: Ytterlighet [944428]
0.10 Dolt ord [3249097]
1.00 Tellus-frågesport [4699146]
2.00 Frågespel [4146894]
3.00 Dolt ord [4140610]
4.00–5.00 Sudoku [4239558]

5.50 Väder [84344954]
6.25 God morgon Finland [82125190]
9.10 Vad ska vi äta idag? [9373157]
9.15 Känslor och dofter [5049732]
10.05 Frågesport [4415003]
10.50 Emmerdale [4704770]
11.20 Köpkanalen [2815645]
12.40 Fråga stjärnorna [2760577]
13.00 MTV3 Chatt [975954]
13.55 Kändisspelaren [200193]
14.25 Frågesport [472596]
14.55 Intensiven [5015886]
15.50 Nöjesnytt [7201848]
15.55 Frågesport [760515]
16.30 Nyheter [393596]
16.35 Bondbruden [2799886]
Programledare: Miia Nuutila.
17.30 De vackra och de djärva [742848]
17.55 Vad ska vi äta idag? [2718428]
18.00 Emmerdale [965157]
Ett verkligt missförstånd. En serie om livet i byn Emmerdale.
18.30 Ekostjärnorna [940848]
Del 9. Ekosemester med Mikael Hytönen. Ett under-

hållningsprogram om enkla ekologiska val hemma hos olika kändisar.
19.00 Sjuans nyheter [962515]
19.15 Dagens väder [8497931]
19.20 Ekonomi nyheter [362577]
19.30 Dolda liv [325480]
20.00 Kärlekens anatomi [762022]
21.00 Flykten [302664]
22.00 Tians nyheter [758374]
22.20 Resultatrutan [9742461]
22.30 Keno [309022]
22.31 CSI [100323157]
Jäktigt. CSI undersöker sex kroppar av vilken en tillhör en polis.
23.30 CSI [963003]
Väld på gatan. Greg räddar en turist från ett brutalt gäng.
0.25 Tredje stenen från solen [453542]
Spionen. Dick är redo att följa med dr Albright till och med till kvinnocirkeln om det så behövs.
0.55 Vinstpotten late night [1589558]
2.10–5.50 MTV3 Chatt [13908287]

”Röde Orm antar utmaningen från Sunnarna och Willarna. Vi köper 30 st rosa band och skickar utmaningen vidare till Transmar.

MESSARE

debatt

Varför river ni inte muren?

■ Det framstår alltmer att den utbildningsreform för gymnasialstadiet som Struktur-07 arbetade fram borde ha genomförts. Företrädare för sjöfarten känner tydligen en viss frustration över dagens hårt centralstyrda system. Struktur-07 ville förändra.

Enligt Struktur-07:s förslag skulle sjöfartsutbildningen organiseras på exakt samma sätt som den vid Axxell och Novia och som lovprisas av **Olof Widén**. Samma modell ligger också till grund för sjöfartsutbildningen i Sverige. I Göteborg är sjöfartsutbildningen ordnad så att de tre första åren ligger vid Yrkestekniskt Centrum på Lindholmen, som är en helt vanlig gymnasieskola, och den högre utbildningen finns vid Chalmers. Samarbetet mellan dessa skolor fungerar perfekt. Likaså fungerar samarbetet mellan Axxell och Novia perfekt. Axxell är för övrigt en skola som rymmer många olika utbildningar. Men på

Åland finns tydligen murar.

Enligt Struktur-07 skulle sjömansskolans tekniska utbildningar rent administrativt ha samordnats med yrkesskolans tekniska utbildningar. Detta skulle ha öppnat en kanal för alla teknikstuderande på Åland att kunna fortsätta vid högskolans olika sjöfartstekniska utbildningar. En breddning av basen som skulle ha varit till stor nytta för hela sjöfartsnäringen. Alla studerande skulle ha fått en gymnasieexamen med möjlighet att läsa fördjupade allmänna ämnen. Exakt så som vid Axxell. Men tyvärr sänktes förslaget. Sjömansskolans direction var aktivt med och öppnade botenventilerna.

Jag håller med Olof Widén såtillvida att muren känns. Jag har dessutom en känsla att den har förstörats så att den nu även avskärmar yrkesskolans teknikstuderande. Men man måste fråga sig vem som skapat muren?

Nya Åland igår. "Jag håller med Olof Widén såtillvida att muren känns." skriver insändarskribenten.

Sjömansskolans direction består till övervägande delen företrädare för sjöfartsbranschen som därmed har majo-

ritet i directionen. Likaså har sjöfarten en stark ställning i högskolans styrelse. Det är ni som har ansvaret för muren.

Varför river ni den inte? Jag var med i Struktur-07

Sture Skogberg

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Borde höjas från 5 till 10 år för att få Hembygdsrätten inte ta bort den. Annars skiter vi på egen matta. **0457.**

■ Gamla Viking 2 hösten 1977, avgång från Kapellskär på kvällen. Vindstyrka vid söderarm 32 m/s i byarna, SV vind. Rorsman beordrad ner på bildäck för att kolla lasten p.g.a kraftig rullning. Placering av byksäckar mellan bilarna för att dom inte ska slå ihop. Passagerarna står nere på bildäck likbleka i ögonen av rädsla. Det var tider det... **0400.**

■ Hon som jobbar på draken heter Hanna. Hon är inte singel. **040.**

Sverige vill inte ens ha pallervantar som vi ålänningar är. Nu är vi Finlands problemavfall. **Mvh ålänning.**

■ I år köper vi julklappar i Helsingfors och Norrtälje. Hoppas alla andra gör detsamma. Sänk priserna på Åland. **Jultomten.**

■ Jag tycker att Him ska komma till Rockoff. Dom är bäst! **Mvh en Him beundrare.**

■ Vi inom "Aktionsgruppen Hela Världen mot solkraft" protesterar mot alla solfångare. Tänk bara om dom skulle lyckas. Jag menar fånga solen alltså. Tänk vad mörkt de skulle bli. **Sokrates.**

■ Du som saknar en mörkgrön

cykel i Dalbo, vi lånade den men vi lämnade den vid Toyota. **2 lata personer (:**

■ Bland Ålands Cancerförenings Reselottervinster finns det 3st. kryssningar med Birka, sommaren 2008. Trodde den sommaren var redan...? **045.**

■ Ju mera företagarna tjänar i Finström, ju fattigare blir kyrkan! **050.**

■ Vilken fin avslutning IFK! Spännande bra match, och att ni fick sätta det sista avgörande målet, och att Tommy äntligen fick göra mål. Härligt! Tack. **040.**

■ Sophy och Magnus i Savet-heplanet har jobbat mycket för att kunna ta hit filmen "I Elfte Timmen", som är viktig för alla att se, och den berörde mej starkt, och det kommer endast en politiker från Ålands land-skapsregering och lagting, de som ska bestämma om vår framtid. Det tycker jag är väldigt dåligt av dem. Svårt att veta vem man ska rösta på i nästa val. **040.**

Mamma, våra grannar måste vara jättefattiga! Varför tror du det? Jo, när bebisen svalde en euro blev det rysligt liv... **Britt-Marie P.**

■ Svårt att begripa sig på ålänningarna som tycker att lokaltidningarna är för dyra. Det är otroligt

billig information detta, nästan var dag och underhållning. Annars är ålänningarna duktiga på att lägga ut pengar på en hel del onödigt som blir stora summor under ett helt år. **040.**

■ Den kosmetiska sjöfartsprofil man jobbar med i Mariehamn är som Kejsarens nya kläder. Ingen verkar se det förutom Gun Eriksson-Hjerling som pekar på det verkliga maritima behovet i dagens tidning. Okunnigheten firar triumf och kostar multum i staden. Kan ingen stoppa eländet? **Sjömän i släkten.**

■ Någon som vet om Arkens nattklubb är öppen på fredag? Alltså på Halloween. Har tydligen missat något i informationsväg här :) **0457.**

■ Hur kommer det sig att det inte stod något i tidningarna om krocken mellan en Sonera-bil och en Volvo? Med tanke på att det är fem före att det står att man har spottat på gatan i tidningen :s **Fundersam.**

■ Och jag som har haft för mig att vi får elektricitet från kärnkraften! **050.**

■ Maniac och Elvira , vi önskar er en skräckfull Halloween! Ha Ha Ha...! **Draculas Systrar.**

■ Ni som lär era barn att köra bil, lär dom rätt! Man ska inte blinka före rondellen. Blinka sen när ni kör ut! Och kör 50 på 50-väg, inte 35 osv. **Mvh en med regler i huvudet.**

■ Det är väl så att Naclér har ett uppdrag från Ålands Producentförbund att få flera växtskyddsgifter godkända. Detta är ju tvärs emot vad Producentförbundet vill framföra i sin propaganda, snacka om att prata med kluven tunga. **0457.**

■ Röde Orm antar utmaningen från Sunnarna och Willarna. Vi köper 30 st rosa band och skickar utmaningen vidare till Transmar. **0457.**

saldot är slut? I det fallet är nog Sonera Easy bättre. När ska ÅMT utveckla ett nummer man kan ringa dygnet runt så man får saldot? Annars är jag helnöjd med ÅMT kontant! Billigare att ringa men dyrare att messa än Sonera dock... Kanske ni borde utveckla systemet bättre? **0457.**

■ Ni två tjejer som natten mellan lördag 25 och söndag 26.10 tog två cyklar utanför Select, ring/messa till detta nummer och berätta var cyklarna finns: 0400621524. Den ena hade juist långt linne, svart jacka och blont hår, den andra var mörkt klädd. Bilder finns. **0400.**

■ SX? Kanske du kan byta matställe istället? Lite enklare. **Soma.**

■ Hade du någon glädje av min koppartråd du stal? Det var ju inte det enda som kom bort. Du skall inte tala illa om din fru för hon gör så mycket för dig. Du får ingenting med dig då du lämnar den här jorden, bara skammen. **0405.**

■ @/ Snigelattack! skicka vidare till fem av dina fina vänner. **0457.**

■ Äntligen slutar den flamsiga måndagspanelen! Skönt! **0457.**

■ FPA driver borgarpolitik! Fast du är helt slut ska dina ersättningar ifrågasättas! **050.**

NYANS ROS

...till **Stig med personal** på Indigo för hjälpen i fredags och en otrolig middag efteråt. **Krister, Agneta, Pernilla, Dan och Plura.**

Otidsenlig ideologi

■ **Med en dåres envishet** försöker **Antonio Salminen** föra ut sitt nyliberalistiska budskap till det åländska folket. Mindre skatt löser alla sysselsättningsproblem.

Kontenta är tydligen att ingen skatt alls skulle få folk att arbeta optimalt medan den skattefinansierade välfärden skulle nå oanade höjder. Salminen vill sporra den 13 procent av befolkningen som lever under den relativa fattigdomsgränsen till arbete och än mera arbete.

Att denna Salminens nyliberala målgrupp är äldre pensionerade kvinnor som inte betalar någon skatt tycks inte bekymra Ålands motsvarighet till Milton Friedman.

Sanning är ju den kära Antonio att den ideologiska passion som du känner för nyliberalismen känns något otidsenlig. En hel värld har satts ni gungning av den kasinoekonomi som du så lidelsefullt förespråkar.

Att inbilla sig att den åländska ekonomin beror på om gamla tanter och sjukpensionärer får mindre inkomstskatt känns lika relevant som att försöka övertyga någon om att Elvis ändå lever.

Barbro Sundback (s)

Illa skötta cykelvägar

■ **Höga**, vassa, trasiga kantstegar måste man forcera om man vill nå cykelvägarna i Mariehamn.

Om det regnar då är gro-parna på vägarna fulla av vatten. Upphøjningar, skarvar, sprickor, grus och asfalt möter varandra. Cykelvägarna är som dåliga lapptäcken.

Marthaföreningen skulle under inga omständigheter godkänna dylikt slarv i sina täcken. Inte heller skulle arbetarskyddet i Sverige godkänna så uppenbara fuskbyggen som våra cykelvägar. På många ställen mynnar de ut i tomma intet och man måste ut på de för hårt trafikerade gatorna.

Visserligen byggdes det bra cykelvägar längs gågatan. Men mammon tog över. Mitt på cykelvägarna står det reklam-pelare, banker, cykelställ och annat bråte som man inte ens med mountainbike kan forcera. Cykelvägarna i den så kallade ekostaden är ingenting för nybörjare.

Erik "Säljis" Ahlström P.S. Hade Ålands framtid rott i land sin politik, då hade vi nu suttit i samma båt som Island. D.S.

HÄLGE

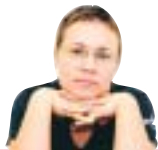

ZITS

”Läkarna bör]avstå från frestelsen att vifta med det magiska receptblocket och i stället bolla tillbaka makten över livet dit den hör hemma.
HANNE KJÖLLER I DN OM DET MYCKNA PILLERORDINERANDET

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

I hemknuten Maj-Len Lindholm

Älsklingsvännen är borta

Min allra trognaste vän, min bästa och pålitligaste kompis, familjens kung, min kloka och vackra Ludde är borta. Det är sorg på gården.

Ludde var ”bara” en katt, men en sån katt! Bara den som levt många år med en perserkatt kan förstå vad jag menar. En perser utvecklar sin personlighet och karaktär på ett mycket speciellt och eget sätt.

Vår Ludde hade ett mycket finare namn på sin stamtavla när han kom till oss bara tio veckor gammal vintern 1991. Men han var ju så underbart luggig och söt så Ludde fick det bli.

I många år delade han huset och gården med en och ibland två andra katter. Det fungerade så där. Han var ju herre i huset från första stund och satte sig alltid i respekt när en ny katt dök upp. Dem han delade hus med fick finna sig i en omgång nu och då, för att veta sin plats.

Sedan fem år tillbaka var han ensam kattherre i huset, gården och reviren delade han dock i bästa samförstånd med vildkatten Murre som blev vår ladugårdskatt i nästan lika många år.

Det var rätt märkligt hur bra det fungerade.

Murre kom till ladugården i augusti för fem år sedan och bestämde sig för att det var en bra plats att bo på. Han var så mager och hungrig att jag naturligtvis började ta med mat till honom varje kväll när jag jobbade i ladugården.

Snart satt han och väntade vid matplatsen. Det har blivit väldigt många burkar kattmat och påsar med torrfoder jag köpt och bjudit Murre på. Han blev vacker och blank i pälsen, som jag tyvärr aldrig fick krusa. Närmare än ett par meter lät han mig aldrig komma, riktigt tam blev han aldrig.

På försommaren hittade jag honom på vägrenen, påkörd och dödad.

Ludde förstod. Efter några dagar utökade han sitt revir till ladugårdsbacken med omgivning. Han var mycket nöjd.

Förresten var Ludde alltid mycket nöjd, han fick allt han ville. Matte och husse lydde ju hans minsta jam.

Och han kunde jama, ja riktigt rysligt ljudligt kunde han tala om vad han ville. När han till exempel kände för borstning av sin långa svarta päls jamade han tills någon svarade, då visade han vägen till badrummet och tog man inte genast fram borsten steg han upp mot skåpet och försökte komma åt den själv.

Man skulle inte heller försöka lura honom, han kände igen alldeles för många ord och tonfall för att det skulle lyckas. Mot familjens småpojkar visade han sin mjukaste sida, överseende och mild ville han vara med i deras närhet.

Jag läste ett mess i fredagens Nyan och förstod varför jag hittade min älskade Ludde med svårt skadat, blödande ansikte efter bara en halvtimme ute, tidigt i onsdags morse.

Något svart och lurvigt hade blivit påkört av en bil som stannat och sökt på vägen, men bara funnit en liten mus.

Det var den musen som blev Luddes öde. Han dog inte, men var så svårt skadad att veterinären några timmar senare fick mitt lov att låta honom somna in utan smärtor.

Det är ledsamt och tomt nu, det gäller att vänja sig. Ludde blev nästan arton år, för en katt var det ett långt liv och jag vill nog säga ett synnerligen lyckligt och gott liv också

Snart dags för regeringen att börja visa vägen framåt

Helt och hållet beroende på vem man pratar med får man diametralt olika svar på frågan hur den sittande regeringen klarat sitt första år vid regeringsmakten. När Nya Åland frågar oppositionen är det inte mycket som är rätt. Det saknas beslut, det saknas lagframställningar, det saknas kontakt och det saknas diskussion.

Pratar man med allmänheten är missnöjet mer vagt. Det känns inte som om regeringen gjort något. Eller?

Har en analys med utgångspunkt i de mediala och den bild av de olika ministrarnas arbete som filtreras till en tidningsredaktion.

Som helhet har **Viveka Erikssons** första regering fått en något trevande start. Den som hoppades på en beslutsam och tydlig regering med en klar **politisk** agenda har inte fått valuta för pengarna. Trots en stark regeringsmajoritet och med bara två partier att jämkä samman har man inte lyckats peka med hela handen i en enda viktig fråga, och det är nu en gång det politiker ska göra. Lisabon-fördraget och golf frågan är bara två exempel på hur liberalerna och centern vill olika saker, och hur man därför inte kommer något vart med sin politik.

Ledarstick

Skaffa ett liv, Pettersson

Redaktionschef **Jörgen Pettersson** har i tidningen Åland ett helt uppslag att säga om Nya Ålands aktieemission, och det är inte nådigt.

Pettersson hävdar att Nya Ålands ekonomi är usel och att något behöver göras. Precis. Det var ju det vi sade för några dagar sedan. Skillnaden är att Pettersson är så, så bitter över något vi inte kan råda över, nämligen ägarnas intresse för och förväntningar på tidningarna.

ÅTT är ett gammalt, anrikt företag med flera tidvis framgångsrika ben att stå på. Det vi alla vet, som Pettersson väljer att tuga om,

Nytt hopp. Så pigga och glada såg regeringens ministrar ut för ett år sedan. Nu något gråare, men fortfarande med mycket kvar att ge. Får vi hoppas. Foto: ANDREAS DIENERT

Viveka Erikssons styrka som lantråd är att hon förmår resonera och diskutera, att hon förankrar besluten och är samvetsgrann.

Myntets baksida är att raka besked och tydliga beslut sitter för långt inne, och att hon reagerar på kritik som om vore det ett ifrågasättande av hennes goda uppsåt. Dagens tips; Upp med pistolerna ur hölstren, och skjut. Du är ju lantråd, kvinna!

Mats Perämaa har hittills varit en mycket osynlig minister, av förståeliga skäl. Låt oss återkomma till honom när budgeten är presenterad.

Runar Karlsson är en trevlig prick, men vad kan han egentligen? Och vad vill han? Vissa försök till kommunikation förekommer, och Runar K är den enda av ministrarna som tycks ha förstått att man kan tala med folk på folkets vis. Det är bra, men dagens tips är: Snacka går ju, men ha något att säga är bättre.

Britt Lundberg är ren energi rakt igenom, och engagemanget kan man inte klaga på. Däremot nog att beslutsnåven är så krampaktigt knuten, både av konstant tidsbrist och till Lundbergs person. Den tidigare störtfloden av pressmeddelanden har lugnat ner sig, men alltför lite är inte heller lagom. Dagens tips: Tagga ner och delegera.

Katrin Sjögren är regeringens stjärnskott. Tydlig, ärlig i uppsåt, ständigt med på diskussion, arbetsam. Har dock fått en enorm avdelning och många problem att lösa. En tuff post för en sjuksköterska. Dagens tips: Allt som är fel är inte ditt fel.

Jan-Erik Mattsson känns som regeringens mest omoderna minister. Näringslivet kommer långt, långt efter jordbruket på agendan, trots att det sannerligen finns problem att ta itu med. Insnärjd i golf frågan som en abborre i ett nät. Dagens tips: En näringsminister måste tala med näringslivet.

Roger Eriksson. Eriksson? Vem då? Är han kvar? EU-minister och kansliminister Eriksson har varken hörts eller setts sedan han tillträdde sin ministerpost, vilket känns förbluffande med tanke på hur centrala EU-frågorna varit under året. Dagens tips: Låt oss veta att du lever!

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007:
7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

Publiceringsdag		Efter text & mindre annonser		Annonser större än 600 mm		Färg annonser
Månd	fre	kl 12	tor	kl 14	tor	kl 14
Tisd	mån	kl 12	fre	kl 14	fre	kl 14
Onsd	tis	kl 12	må	kl 14	må	kl 14
Torsd	ons	kl 12	tis	kl 14	tis	kl 14
Fred	tor	kl 12	ons	kl 14	ons	kl 14
Lörd	tor	kl 14	tor	kl 12	tor	kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 €+Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 00.45 L
M:HAMN 23.55 1)	→	H:FORS 09.55/17.00 1)	→	M:HAMN 04.15

Passagerare med el, utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck, bilj. försäljn. ej kan garanteras

1) Serenade ur trafik 2.11 kl. 09.30 i Stockholm.
Åter i trafik 10.11 kl. 17.00 i Stockholm

www.tallinksilja.fi		
Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00–21.00 (1,64€/besvarat samtal+alltid lns/msa)		

TALLINK		
Sthlm - Mariehamn - Tallinn		
18.00 - 00.50	→	01.00 - 10.00
10.00 - 05.00	→	04.50 - 18.00
Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi tel 16 711 el. 06001 74552 (1,64 €/besvarat samtal + alltid lns/msa)		

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08			
MARIEHAMN-KAPELLSKÅR			
Måndag-lördag		Söndag	
MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	→ 09.15	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	18.30	→ 19.30
15.30	← 12.00	17.30	← 14.00
22.00	← 19.00	23.00	← 20.00
Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskår ca 45 min före fartygets avg. Åven buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.			
Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapellskår kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala, Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg. *Söndagar från 21/9 ansl. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.			
ÅLAND-STOCKHOLM dagligen		ÅLAND-FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L	→ 06.30	03.30 L	→ 07.35
04.35 M	→ 09.40	14.25 M	→ 19.50
09.55 M 1)	→ 15.30	23.45 M	→ 10.00
14.25 M	→ 18.55	14.10 L	← 08.45
14.10 M	→ 07.45	01.00 L	← 21.00
23.35 M	→ 16.45	04.25 M	← 17.30
07.45 M	→ 18.00 1)		
03.20 L	→ 20.10		
1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information. M=Mariehamn L=Långnäs			
Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång.			
BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avgång. Åven Långnäs-Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person.			
VIKING LINE		Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 11 www.vikingline.ax	

Njut av vårt läckra Viltbord!

3/10 - 20/11 serverar vi Viltbord ombord. Gör en kryssning för den goda smakens skull och njut av läckerheter som hjort, älg, vildand, rotfukter, bär och svamp!
Viltbordskryssning 25 € inkl. viltbord, buss från Mariehamn + båtresa t/r

Turlista 8/9 2008-11/1 2009 (lokala tider)			
Från Eckerö	alla dagar	13.30	18.30
fre-mån även 8.30			
Från Grisslehamn	alla dagar	10.00	15.00
tors-sön även 20.00			
Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm(T)Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.			
Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckeroelinjen.ax		ECKERÖ LINJEN Torggatan 2, 22100 Mariehamn	

TISDAG 28 OKTOBER 2008

dagens ålänning

”Vi jobbar nästan hela tiden”

Dagens ålänning springer vi på i Storby i Eckerö. Det är **Agneta Andersson** som är ute och promenerar i höstsolen med sina två taxar.

Vad heter hundarna?
–Diesel och Kaxen heter de. De är åtta år respektive fem månader gamla.

Vart är ni på väg?
–Vi är på väg till Condis, där jag jobbar tillsammans med min syster.

Börjar du jobba nu?
–Nej, jag börjar jobba ikväll. Just nu ska jag bara ha kaffe, säger Agneta och ler.

När har ni öppet?
–Vi har öppet 14 till 22 och är det stängt så beror det på att vi är bortresta, vi jobbar egentligen hela tiden.. Jag och syrran brukar jobba varannan dag.

Hur går det då?
–Det går bra, det handlar ju inte om några långa tider, tycker jag.

Vad kan man fika på Condis?
–Det finns kaffebröd och lite sånt. Det är en samlingspunkt

Ska fika. Agneta Andersson och taxarna Diesel och Kaxen är på väg till Condis i Storby där Agneta jobbar tillsammans med sin syster. Hon börjar jobba ikväll, så just nu är det en kopp kaffe som gäller.
Foto: ERKKI SANTAMALA

för många, och det är ju roligt.

Ska du göra något speciellt i helgen?

–Nej, det tror jag inte att jag ska göra.

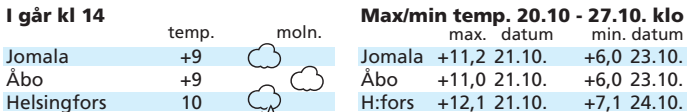
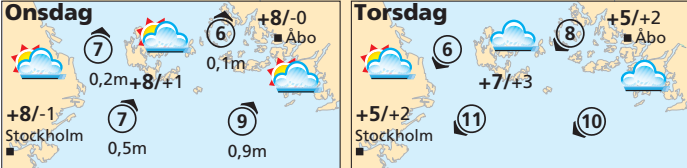
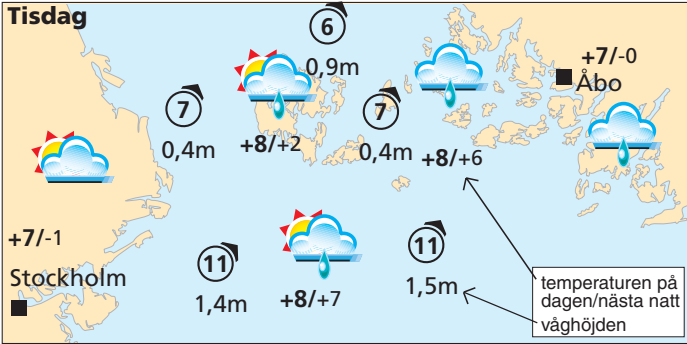
Kommer du att fira Halloween?

–Nej, det har jag inte tänkt.

Till sist brukar vi låta dagens ålänning hälsa till någon. Vem vill du hälsa till?

–Jag vill hälsa till alla våra kunder. De känns som det är de som är vår familj.

LINNEA FRIMAN
linnea.friman@nyan.ax

I går kl 14	temp.	moln.
Jomala	+9	☁
Åbo	+9	☁
Helsingfors	10	☁
Stockholm	+9	☁

Vattenståndet i går kl 14	Föglö +38 cm	Åbo +44 cm
----------------------------------	--------------	------------

Solen i dag	Upp	Ner
Mariehamn	7:54	16:53
Helsingfors	7:34	16:32
Stockholm	6:59	16:04

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Fyllda paprikor

4 paprikor, gula eller röda, delade och urkärnade
6-8 soltorkade tomater, inlagda, strimlade
1 dl grönsaksbuljong, het
1 dl couscous
8-10 svarta oliver, urkärnade, hackade
1 burk champinjoner, 200 g, skivade
200 g fetaost, i tärningar
2 msk hackad persilja
salt och peppar
Sätt ugnen på 200°. Lägg paprikahalvorna på ett ugnssäkert fat. Droppa över lite av tomatoljan, salta och peppra. Låt paprikorna mjukna i mitten av ugnen 20-25 minuter. Häll buljongen över couscousen och låt stå 5 minuter. Fluffa upp grynen med en gaffel. Blanda dem med tomater, oliver, svamp, ost, persilja, lite salt och peppar. Fördela fyllningen i paprikorna. Sätt in dem i ugnen ytterligare ca 15 minuter. Servera med vitlöksbröd och en blandad sallad.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

RUTH

54 €

GULDVIVA™

Sjökvarteret
vardagar 10-17, lördagar 11-14
www.guldvida.com

Renovering i nattklubben 13-30.10

Casinobaren öppen mån-tor till 03.00
fre-lör till 04.00

Välkommen!

Tel 24020
info@hotellarkipelag.ax
www.hotellarkipelag.com

ARKIPELAG

brother

MFC 6490

Professionell multifunktions-skrivare (skrivare, kopiator, scanner, fax) i A3 med trådlös nätverksanslutning.

349€ inkl. moms

Inventeringsstäng 31.10

DATA GROUP

datorer • nätverk • skrivare • kopiatorer • service • kassasystem • kontorsmöbler • kontorsmaterial

MKAB.com

Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566
Öppet: vardagar 8.30-17.00
lördagar 10-14

ARBETSKLÄDER • FRITIDSKLÄDER

SOFT SHELL

79,40

Vindtät, vattentät och vattenresistent

Varmfodrad jacka i flanel

29,90

SNICKARBYKAN

Tel. 15 561

Ålandsvägen 35

Öppet vard. 9.15-17.00 lör. 10.00-13.00

FRITIDSKLÄDER

SILO/R Brasugn

TULIKIVI

KERMANSAVI®

Besök vår utställning i Kalmarnäs och bekanta dig med vårt sortiment To 18-20, fr 14-16, lö 12-15

SKORSTENS SPECIALISTEN PÅ ÅLAND

G.MATTSSONS MURERI

Kalmarnäsv 212, 22 140 MARIEHAMN

Fax 12 688, e-post: gm.mureri@aland.net
Bosses 0457 361 3977 Kent 040 550 2649

FLYTTHJÄLP

när du behöver det!

Vi vet det mesta om flyttningar. Vi har packningsmaterial, flyttkartonger, specialredskap för tunga och otympliga möbler och liknande m.m.

Ring och fråga!

MIRO

Tel 12 930 • info@miro.ax

Och så flyttar vi ju förstås enligt dina önskemål!

WIRRANS

THAI HOUSE / RESTAURANG & CAFÉ

Nu öppnar vi i MARIEHAMN!

LUNCHBUFFÉ
mån-fre 10.30-14.00

Öppet: 10.30-19.00
Ålandsvägen 40 (garaget) Tel 15 834

20 ÅRS GARANTI I HEMMABRUK

KARITMA OY

Ocean

-skeppsgolvskollektion.

Laminatgolv med infälld not i fem olika alternativ.

Tjocklek: 10 mm

33,55€/m²

colorama

Möckelörondellen tfn 16 216

Öppet: vard 8-17.30, lörd 10-14

Färghuset

NYTT LEDIGT ANNONSUTRYMME

Kontakta annonsavdelningen, tel 23 444, eller e-post: annons@nyan.ax

Nya Åland